DARBININKAS

XLVIII Nr. 8. SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. ANTRADIENIS - TUESDAY, SAUSIS - JANUARY, 29, 1963 910 WILLOUGHBY AVE., BROOKLYN 21, N. Y. 10 CENTŲ

Santykiai su de Gaulle tempias, su Chruščiovu atoslūgis

De Gaulle opozicija blokavo Angliją ir Amerikos planus Europoje

Kalbama ir rašoma daugiausia apie prez. de Gaulle pasipriešinimą prez. Kennedy politikai, apie Kennedy vyriausybės pastangas tą pasipriešinimą palaužti. Iš kur tas konfliktas tarp dviejų prezidentų ir kuo skiriasi jų siekimai?

AMERIKOS PLANAS: Atlanto bendruomenė Amerikos įtakoje

Kennedy vyriausybė vykdo programą, kurioje aktualūs du punktai.

Vienas — panaikinti Turkijoje, Italijoje, Anglijoje raketų bazes, jų vietoje Viduržemio jūroje laikyti povandeninius laivus su Polaris raketom, kurios saugotų Italijos ir Turkijos teritorijas. Turkijos bei Italijos kariuomenės taip pat turi būti sustiprintos moderniais konvenciniais ginklais.

Antras — **sukurti Atlanto ūkinę bendruomenę, išplečiant dabartinės Europos ūkinės bendruomenės ribas. Tam tikslui į Europinę ūkinę bendruomenę turi būti priimta Anglija,** o netiesiogiai ir Amerika.

Šitas planas priimtas Europos ūkinės bendruomenės kitų narių. Jam pasipriešino tik Prancūzija, kuri turi kitokį planą.

DE GAULLE PLANAS: Europos bendruomenė Prancūzijos įtakoje

De Gaulle siekia turėti savo atominę jėgą, nepriklausomą nuo Amerikos, tad atsisakė priimti Polaris raketas ir sustabdyti pasiruošimus savai atominei jėgai. Antra, de Gaulle **siekia išlaikyti Europos kontinento ūkinę bendruomenę, nepriklausomą nuo Amerikos,** tad atmetė Anglijos įsileidimą į Europos ūkinę rinką.

AMERIKOS REAGAVIMAS: reikia de Gaulle izoliuoti

Amerikos vyriausybė pasiryžusi savo planą vykdyti ir, **Christian Science Monitor** teigimu, pradėjo "ilgą ir sudėtingą eigą gen. de Gaulle izoliuoti": pakirsti prezidento autoritetą tarp sąjungininkų ir Prancūzijoje, sudaryti opiniją, kad jis pasilieka vienas su savo siekimais Europoje ir Prancūzijoje. Prezidentas Kennedy sausio 24 savo pareiškimuose spaudai apeliavo už Atlanto vienybę vardan neatšauktos komunizmo grėsmės laisvajam pasauliui, apeliavo už pasitikėjimą Amerika tiek, kiek ir ji pasitiki Europa. Užsienių komisijos pirm. sen. Fulbright paskelbė de Gaulle siekimus "naujo Napoleono romantinėm iliuzijom". O sausio 23 Washingtone buvo ypatingai pagerbtas Jean Monnet, prancūzas, Europos ūkinės bendruomenės pirmatakas ir įkvėpėjas, laikomas gyvuoju jungtinės Europos simboliu. Jam parodyta pagarba, nes jis stoja už Atlanto bendruomenę. Valst. sekrt. pavaduotojas **Ball pasakė pagerbime kalbą, kurioje girdamas Monnet, netiesiogiai kritikavo de Gaulle norą atgaivinti praeitį, dingusius simbolius ir formas.**

Prez. Kennedy sausio 26 paskelbė, kad sustabdo požeminius atominius bandymus. Tokis sustabdymas reiškia norą sudaryti palankias sąlygas derybos su Sovietais dėl atominės kontrolės.

—o—

Briusely sausio 28 Europos ūkinės bendruomenės ministerių posėdy Prancūzijos ministeris de Murville tvirtai užtrenkė duris Anglijai į bendruomenės rinką. Valstybės sekr. Rusk Kongreso komisijoje pareiškė, kad Prancūzija laiko Angliją Trojos arkliu, kuriuo į Europos rinką turi įeiti Amerikos įtaka, o de Gaulle nori šią įtaką iš Europos išstumti.

KENNEDY IR MACMILLANAS — sustiprino savo vienybę.

Eisenhoweris pajuto, kad pareiškimai apie de Gaulle jau pertempti, ir jis, nesutikdamas su de Gaulle linija, betgi pagerbė jį kaip didelį žmogų ir patriotą. Arizonos kongresmanas J.J. Rhodes, valst. sekr. pav. Ball pareiškimus įvertino kaip "arogancijos ir blogo skonio" reiškinius.

DE GAULLE REAGAVIMAS: reikia Amerikos kapitalą izoliuoti

Sausio 24, tą pat dieną, kada Kennedy atsiliepė apie de Gaulle, Prancūzijos informacijos ministeris po vyriausybės posėdžio pareiškė: **Prancūzija nemato pagrindo, kad būtų keičiamas sprendimas, kuriuo atidedamos derybos dėl Anglijos priėmimo į Europos ūkinę bendruomenę.** Tą pat dieną Prancūzijos finansų ministeris paskelbė, kad jis prašys bendruomenės finansų ministerius **apriboti užsieninio kapitalo investavimą Europos bendruomenės kraštuose.** Tai tiesioginis atsakymas Amerikai, nes, **Chr. Science Monitor** pranešimu, dvi Amerikos firmos, Chrystler Corporation ir Libby, McNeiland and Libby, buvo paskelbę savo naujus projektus investuotis Europoje.

Taip padėtis šiom dienom tempiasi. Kanclerio Adenauerio viltys ir pastangos įtampą atleisti nepasiteisino. Ir anot **Chr. Sc. Monitor,** niekas negali numatyti laimingo galo.

JEAN MONNET IR GEORGE BALL

Anglijos ir Europos galima ateitis

— **Washingtone spėliojama,** Paryžius ims valyti proamerikinius pareigūnus.

— **Anglijoje** opinija nusisuka nuo konservatorių darbiečių link. Macmillanui pakenkė daug nepasisekimai su europine rinka ir augantis nedarbas.

De Gaulle apie ateitį

Danijos ministeris paskelbė, kad pasikalbėjime su de Gaulle jis išgirdo sausio 26 de Gaulle pilna pritarimą Danijai dalyvauti europinėje rinkoje, ir de Gaulle taip pat pareiškęs, jog ateis laikas, kada iš Europos pasitrauks abeji — ir Sovietai ir Amerika. De Gaulle dabar ima remti Ispanijos ir Portugalijos interesus.

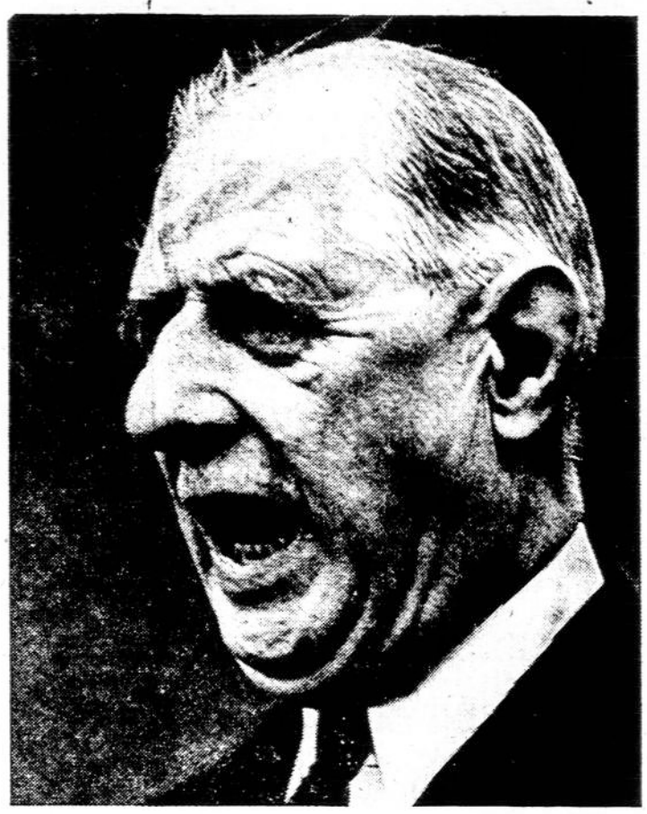

DE GAULLE — VIENAS

KAS VĖL DAROSI KUBOJE IR DĖL KUBOS

Kubos klausimas atgijo. Nevienodas žinias apie ją skelbia vyriausybė ir opozicija. Sausio 24 prez. Kennedy spaudai raminamai pareiškė:

— Nuo spalio tepastebėtas vienas laivas, kuris galėjo būti su kariniu kroviniu. Tačiau nėra jokių įrodymų, kad tai buvo ofenzyviniai ginklai. Kuboje tebėra 4500 sovietų technikų, kurie buvo priskirti prie raketų; kiti junginiai, viso 16-17 tūkstančių, stato barakus.

Sen. K.B. Keatingas sausio 23 pareiškė:

— Sovietai gabena ginklus į Kubą; jų jėga dabar 10 kartų stipresnė nei pernai liepos 1; Kuboje sovietų karių, organizuotų į karinius junginius, esą 20.000. Turi Mig kovos lėktuvus, kurie gali atomines bombas nunešti į J. Valstybes ir lotynų Ameriką. Aš nežinau — sakė senatorius —, ar jie turi atominius ginklus; aš tik sakau, kad jie turi priemones atominėm bombom pasiųsti.

N.S. News... skelbė liudininko iš Kubos žinias:

— Sovietai turėjo 88 raketas, išsigabeno 42, liko 46. Kuboje yra 10,000 rusų kariuomenės ir 12,000 nerusų "tarptautinė brigados".

Castro paskelbė, kad suimtos dvi pogrindinės grupės — Amerikos šnipai.

Oregono dem. Morse, lotynų Amerikos reikalam komisijos pirmininkas, sausio 25 pradėjo apklausinėti dėl padėties Kuboje.

Sen. Goldwateris pareiškė reikalavimą tirti ir buvusią invaziją, nes vyriausybė žinias slepianti ir visuomenei tikro vaizdo neduodanti.

Atrodo, kad Kubos klausimas virsta vėl kova tarp pozicijos ir opozicijos. Pirmenybę turi respublikonas sen. Keatingas tuo, kad jis pernai anksčiau už vyriausybę aliarmavo Kubos grėsmę ir buvo teisingas.

Pakistaną jau traukia į Maskvą

Sovietai pakvietė Pakistano žurnalistus ir kultūrininkus. Pakvietė taip pat naftos pramoninikus bend r a d a r biauti. Maskva mėgino ištirti, ar Pakistanas ims iš Maskvos ūkinę ir technikinę pagalbą. Maskva sujudo rodyti iniciatyvą ryšium su Pakistano artėjimu su kom. Kinija. Su Kinija jau susitarė Pakistanas dėl sienų.

Pakistanas yra Vakarų sąjungininkas ir dalyvis dviejose sąjungose Cento ir Seato. Tačiau veržiantis kom. Kinijai į pietų Aziją, Pakistanas įsitikino, kad nei Cento, nei Seato, nei J. Tautos neužtikrins jokios pagalbos prieš Kinijos agresiją. Tad sujudo laiku ieškoti susitarimo su Kinija. Dar labiau pastūmėjo Pakistaną į komunistinę pusę, kada Amerika ir Anglija aprūpino ginklais Indiją. Ginklai duoti kovai su Kinijos agresija. Pakistanas sako, kad tie patys ginklai gali būti nukreipti ir prieš Pakistaną, kurio pasieny Indija laiko pagrindines savo kariuomenės dalis.

Naujas keleivis apie žemę 22 kartu

Iš Cape Canaveral balandžio 2 bus pleista Mercury raketa astronautas Leroy G. Cooper, Jr. Ji apskris 22 ratus. Kelionė truks 34 valandas. Numatoma, kad jis turėtų ir užmigti.

Po Mercury numatoma jau raketa Gemini, kuri bus paruošta dviejų kelionei dviem savaitėm. Tai vis pasiruošimai galutinei kelionei į mėnulį. Pastarojoje bus trys keleiviai, ji būsianti paruošta apie 1970.

Šalčiai ir Europoje

Europoje šalčiai, pūgos taip pat. Užšalo Dunojus ir Reinas. Sicilijoje palmes apsnigo. Gibraltare siautė hurikanas 110 mylių greičiu. Sąsiauris tarp Danijos ir Švedijos užšalo, ir tarp dviejų valstybių susisiekimas palaikomas ledu dviračiais. Užpustė prie Švarcvaldo ne tik automobilius, bet ir traukinius.

VENGRIJOS AMNESTIJA MOKAMA UŽ JT TYLĖJIMĄ

Vengrijos komunistinė valdžia rengia amnestiją politiniam kaliniam, kurie kalėjimuose yra nuo 1956 metų sukilimo. Tai atsimokėjimas už tai, kad Amerika gruodžio mėn. pasiūlė rezoliuciją perduoti Vengrijos klausimą gen. sekretoriui, kuris savo ruožtu klausimą iš J. Tautų darbų tvarkos išėmė. Tačiau Vengrijos valdžia pastebėjo, kad ta amnestija telies 20 asmenų.

— **Ceilonas** nacionalizavo naftos šaltinius. Amerikos kompanijos Esso ir Caltex pareikalavo atlyginti 3.6 mil.

— **Vienoje** pagausėjo politiniai grobimai, kuriuos vykdo komunistų agentai.

— **Baltuosiuose Rūmuose** įtaką ūkiniais klausimais laimėjo W. Heller prieš Douglas Dillon, kurio idėjos laikomos per "konservatyvios".

— **Prez. Kennedy** gegužės 1 paskelbė "teisės diena" ir ragino, kad tą dieną amerikiečiai pasiryžtų veikti už teisės viešpatavimą valstybėse ir tarp valstybių.

— **Baltieji Rūmai** paskelbė, kad gandai, jog A. Stevensonas pasitraukia iš atstovų J. Tautose, esą be pagrindo.

— **Čekoslovakijos** finansų ministeris pranešė, kad žemės ūkio gamybos vaisiai 1962 sumažėjo 6 proc., tai labai pasunkino krašto ūkį šiem 1963 metam.

— **Indonezija** reikalavo, kad J. Tautos perduotų N. Guineją, nelaukdamos gegužės 1. Reikalavimas atmestas.

LAIMĖTA, BET TAIP PAT NUSIVILTA

R. Kennedy: Amerika atgavo pozicijas pasaulio opinijoj, bet namie vyriausybė gyvena nusivylimą dėl švietimo ir nedarbo. Pareiškimas dėl Kubos sukėlė naują audrą Kongrese ir spaudoje

Prezidento Kennedy patarėjų eilėje vieni priskiria pirmą vietą jo broliui Robert Kennedy, vyriausiajam valstybės gynėjui, kiti McNamarai, apsaugos sekretoriui. Jeigu įtakingi abudu, tai McNamara daugiau apsaugos reikalais, R. Kennedy visais bendros politikos reikalais. Su juo **U.S. News and World Report** žurnalas turėjo pasikalbėjimą. Iš R. Kennedy gausių pareiškimų išskiriame kelis, kurie rodo, kaip vyriausybės žmonės vertina savo nuveiktus darbus per tuos dvejis metus ir koki rūpesčiai jiem stovi prieš akis.

KAS YRA SVARBIAUSIA, KO VYRIAUSYBĖ YRA PASIEKUSI?

R. Kennedy mano, kad tai **Amerikos pozicijų atgavimas pasauly.** Prieš dvejis metus pasaulis kreipė dėmesį, ką daro Chruščiovas ir komunizmas. Iniciatyva buvo jų rankose. Padėtis dabar pasikeitusi, kada Amerika per tą laiką sustiprino savo karinę jėgą, padarė naujos pažangos erdvių tyrime ir pademonstravo savo iniciatyvą dėl Kubos.

Kiek Amerika sustiprino savo karines jėgas, rodo faktai: Polaris povandeninių laivų skaičius padvigubėjo. Minuteman raketų skaičius pakilo 75 proc. divizijų skaičius iš 11 pakilo iki 16. Chruščiovas tai žino ir realiai įvertina. Atsiliepdamas į kom. Kinijos vertinimą, kad Amerika esanti popierinis tigras, Chruščiovas pridėjo: **betgi tas tigras turi dantis.**

KUO LABIAUSIAI VYRIAUSYBĖ YRA NUSIVYLUSI?

Užsienių srity tai **negalėjimas pasiekti susitarimo dėl atominių bandymų kontrolės.** Dėl "pažangos sąjungos" lotynų Amerikai pakelti ant kojų? Taip, programa neveikia kaip reikiant, bet R. Kennedy guodžiasi, kad per paskutinius 3-4 mėnesius padėtis pagerėjo. Nusivylimas dėl Berlyno sienos, kuri atsirado šios vyriausybės valdymo metu? Taip, bet R. Kennedy laiko, kad ta siena liudija komunizmo silpnumą. Dėl Kubos nepavykusios invazijos? Invazija nepavyko, bet R. Kennedy nuėmė spaudos daug kartotą kaltinimą, kad vyriausybė pažadėjusi invazijai oro priedangą, o jos nedavusi. R. Kennedy griežtai pareiškė, kad **vyriausybė nebuvo pažadėjusi duoti J. Valstybių oro priedangą. Jis neneigė, betgi, kad oro priedanga turėjo būti iš vidurio Amerikos.** Amerikos karo laivam, kurie stovėjo prie Kubos buvo duotas įsakymas nedalyvauti akcijoje. Pagal R. Kennedy žodžius šeštadienį buvo bombarduoti Kubos uostai. **Betsukilo aštri reakcija JT, kai išėjo aikštėn Amerikos dalyvavimas invazijoje.** Tada prezidentas sulaikė nuo antros oro atakos, kuri turėjo būti pirmadienį tam tikru bendrame plane numatytu laiku. Oro priedanga buvo per maža, R. Kennedy pareiškimu, bet ne dėl prezidento kaltės. Nors prezidentas prisiėmė atsakomybę už nesėkmę, bet planas buvo paruoštas Pantagono ir CIA ir turėjo būti įvykdytas labiausiai CIA priežiūroje. Prezidentas tam planui pritarė, tad ir prisiėmė viešai atsakomybę. (**Šitas pareiškimas apie J. Tautų įsikišimą labiausiai palietė kongreso narius ir respublikonai ėmėsi iniciatyvos, kad invazijos klausimas Kongreso būtų iš naujo tiriamas**).

Kuba tebėra rūpestis vyriausybei. R. Kennedy neminėjo apie esamus sovietinius karius Kuboje. Jis kalbėjo **apie pogrindinės veiklos mokyklas, kurios Kuboje rengia pogrindininkus kaimyninėm valstybėm.** Tiesioginis pavojus labiausiai gresia 5-6 valstybėm. Yra visai aišku, **kad tie,** kurie sprogdino Venezueloje naftos įrengimus, turėjo ryšius su komunistais ir Castro. Lapkričio mėn. suimti Castro agentai New Yorke, kur jie turėjo vykdyti taip pat sabotažo veiksmus. Dabar žinia, kad iš atitinkamų kraštų atgabenami komunistai į Kubą, joje kelis mėnesius treniruojami, aprūpinami instrukcijom, ginklais, literatūra, pinigais ir vėl grąžinami jau akcijai.

Vidaus gyvenime didžiausias nusivylimas negalint nieko padaryti švietimo srity —trūksta patalpų 130,000 klasių. Gyventojų skaičiui augant, trūkumas bus dar labiau jaučiamas, jei nebus padaryta reikalingų žygių.

Didelis rūpestis yra ir nedarbas — 6 proc. darbo jėgos yra be darbo, ir tautos gamybinis pajėgumas čia išnaudojamas tik 83 proc.

Čia suminėtos sritys, kuriose vyriausybė nieko negalės padaryti, jeigu Kongresas neišleis tam tikrų įstatymų ar nepaskirs pinigų.

Elgetas reikia paversti savininkais

Ar išsigelbėjimas atėjo laiku (2)

Lotynų Amerikos žmonėse daug geros širdies, bet trūksta socialinės atsakomybės pajautimo, be kurio sunkiai įmanomos bet kokios socialinės reformos. Ar bažnyčia gali tuos žmones perauklėti?

Sunku ir labai sunku. Pirmiausia —

Bažnyčia ten sunkiai pasiekia žmones; vienas kunigas tenka 4,000 tikinčiųjų, kai Jungtinėse Valstybėse vienas tenka tik 700.

Kunigų maža. Lotynų Amerikoje labiau nei kur kitur aktualu, kad būtų leista tam tikrus bažnytinius patarnavimus atlikti pasauliečiam. Matydamas tokią kunigų stoką lotynų Amerikoje, popiežius kreipėsi į šiaurės Amerikos vyskupus, kad per 10 metų pasiųstų 10 proc. savo turimų kunigų į lotynų Ameriką.

Antra,

vyskupijos ir parapijos labai neturtingos.

Limos mieste, parapijoje, kurią aptarnauja amerikečiai Maryknoll tėvai, sekmadienį bažnyčioje lankosi 7,500 žmonių, o aukų per savaitę surenka 100 dol. Bet ir tai pajamos čia esą dar 8 kartus didesnės nei kitur. Panamos miesto arkivyskupija turi pastatą, už kurį gauna nuomos mėnesiui 300 dol. Tai pagrindinės pajamos. Sekmadienio rinkliavos duoda 20 dol. Vyskupas augziliaras gauna dėl to algos mėn. 100 dol.

Santiago, Chilėj, kur padėtis dar esanti geresnė, arkivyskupija turi 2,250,000 katalikų. Pajamų turi metam 165,000 dol. Trys ketvirtadaliai yra aukos, donacijos. Ketvirtadalis iš nuomos. Temuco, Chilėje, vyskupas mėnesiui gauna 50 dol. prie buto ir išlaikymo. Talca vyskupas, kuris yra sykiu ir lotynų Amerikos vyskupų tarybos vicepirmininkas, atlyginimo gauna 40 dol. mėn.

Vyskupijos turi žemių. Kolumbijos bažnyčia turi apie 2, 5 proc. žemės, maždaug už 100 mil. dol. Limoje bažnyčiai priklauso 1 proc. miesto nuosavybės. Tačiau tie turtai kaip donacijos apkrauti įvairiom sąlygom ir sunkiai paverčiami kitokiom vertybėm.

Trečia, **Bažnyčios pastangos atsiriboti nuo turčių ir skelbti socialinį teisingumą susiduria su turtingųjų katalikų pasipriešinimu.** Limos kardinolas pradėjo pamokslus apie socialinį teisingumą ir susilaukė spaudimo iš turtingųjų katalikų. "Mes sutinkam, kad jūsų tiesa, bet padėtis yra tokia opi, kad mes negalim rizikuoti leisti bombai sprogti". Talca vyskupas po pamokslo apie socialinį teisingumą susilaukė pastabos: "Kam jūs apie tai kalbat. Tai ne jūsų reikalas". Natal vyskupijos vyskupas, Brazilijoje, buvo įspėtas: "Jūs turėtumėt melstis, o ne kiršinti". Kolumbijoje jaunas kunigas su entuziazmu ėmėsi bendradarbiauti su Peace Corps savanoriais. Tai nepatiko parapiečiam. Ir sekmadienio rinkliavoje buvo tik smulkūs pinigėliai. Ilgiau taip sabotavus, kunigas turėjo prašytis iškeliamas, nes neturėjo nė ko valgyti.

Tokiose sąlygose kaip revoliucija skamba popiežiaus Jono XXIII enciklika Mater et Magistra.

Europoje į socialinį teisingumą buvo atkreiptas dėmesys su popiežiaus Pijaus XI raginimu imtis socialinių reformų su dideliu palankumu. Tai buvo prieš 32 metus. Lotynų Amerikoje buvo tada sunku net aną raginimą paskelbti. Chilės arkivyskupo atstovai porą savaičių derėjosi su El Diario Ilustrado redaktorium dėl paskelbimo. Laikraštis [illegible] konservatyviai [illegible], [illegible] laikydamas save atstovaująs [illegible] talikų mintį. Bet paskelbti popiežiaus encikliką atsisakė. Vienas iš redaktorių paaiškino: "Reikia katalikus apsaugoti nuo popiežiaus nesąmonių".

Tokios sąlygos privertė ir dabar Bažnyčios daugelį atstovų tylėti. Jų tylą išnaudoja komunistai ir skelbia, kad ji reiškia pritarimą kapitalizmui, darbo žmonių skriaudėjam.

—o—

Dabartiniu metu vis labiau Bažnyčios atstovai stiprina balsus ir reikalavimus kelti algas, dalyti žemes, vykdyti kitas reformas. Kai kuriuose kraštuose vyskupijos pačios dalina savo turimas žemes. Brazilijos šiaurės rytuose bažnyčios organizuoja kaimiečių sindikatus kovai prieš dvarininkus; organizuoja koperatyvus, darbininkų.

Judrumo ir naujumo įneša kai kurie jauni kunigai, kuriem yra tekę mokytis Europoje ir susipažinti su socialinės pažangos idėjom.

Kyla tarp jų ir herojinių apaštalaujančių figūrų. Plačiai pagarsėjęs Chilės 34 metų jėzuitas **Gonzalo Arroyo** su trim aukštųjų mokyklų diplomais. Kaip agronomas specialistas jis yra [illegible] žemės [illegible] reikalais bažnyčiai ir civilinei valdžiai. Jis vykdo žemės reformą [illegible] vykdymą [illegible] žemėse. [illegible] yra vienas iš 17 jėzuitų [illegible], kurių įtaka neišsiplečia(?) ir toli už Chilės ribų. Jie pradėjo veikti prieš 10 metų, ir šiandien jau dirva jiem palankesnė.

Yra apaštalų ir tarp pasauliečių. Minimas taip pat Chilėje Santiago miesto advokatas Guillelmo Videla, 27 metų vyras, kuris su tėvais gyveno geriausioje miesto dalyje. Prieš keletą mėnesių Videla paliko advokato praktiką ir persikėlė pas tuos, kurie skurdžiausiai gyvena, pasiryžęs jiem padėti. Jis atmetė labdarą, kuri jo supratimu, gamina elgetas. Labdaros vietoj jis organizuoja pačių skurdžių kooperatiniais pagrindais [illegible]. [illegible] paverčia savininkais. Videla aiškina:

"[illegible]"

Jis jaučiasi savo [illegible] padėtim patenkintas, nes "nuo momento, kada jaučiate prieš save Dievą, jūs turite nešti Jį kitiem savo darbais... Nė vienas čilietis, kuris turi gerą butą, negali vakare gultis į lovą, nepasiaiškinęs su sąžine, ar jis ką nors yra padaręs skurdžiam padėti".

"Mūsų dar mažai, — aiškino vienas jaunas kunigas, — bet mūsų sąjūdis auga".

"Artimiausi metai pasakys, ar šitos permainos atėjo laiku", baigia apžvalgą Look žurnalas.

GUILLERMO VIDELA (Santiago) susirūpinęs kaip padėti savo krašto vargšams.

SANTIAGO, Cilėje, vargšų namai priemiestyje.

NEPAŽĮSTAMI ŽMONĖS VIETOJ ĮPRASTINIŲ VEIDŲ

SPAUDA

Vienybėje sausio 18 Pranė Lapienė labiausiai kreipė dėmesį į tai, kad Vienybės koncerte "salė neužpildyta, o pirmose eilėse, vietoje įprastinių veidų, matėsi daugumoj man nepažįstami žmonės... Ne aš viena, o daugelis vieni kitų teiravosi, kodėl taip yra. Ir, žinoma, buvo atsakymų, kurių vienas dominavo, būtent, kam Tysliavienė vyko į Lietuvą, ji tuo sau duobę kasanti."

Pažymėjusi tokiu būdu publikos negausumo ir naujų žmonių vietoj įprastinių veidų atsiradimo faktą, autorė ėmė smerkti kažką, ką ji vadino "ultrapatriotais", kurių nepasiklausiusi Tysliavienė, vykdama į Lietuvą. Ėmė smerkti taip pat kažką, kas gresia "ir mūsų muzikams bei dainininkams įsakyti kam rodytis ir kam ne".

Gali sutikti ir kiti su pasmerkimu tiem, kurie nori įsakinėti. Šiame krašte kiti papročiai kaip sovietiniame režime: čia nie kas negali įsakinėti, kas kur turi vykti ir rodytis. Laisva valia vyko Tysliavienė. Bet laisva valia ir į koncertą vyko tie "nepažįstami žmonės", laisva valia nevyko ir tie Vienybės vadinami "įprastiniai veidai". Koncerto rengėjai neturi taip pat teisės įsakinėti "įprastiniam veidam" ar visuomenei, kad ji darytų taip, kaip nori rengėjai. Kiti turi teisę galvoti: jei rengėjai nematė pirmose eilėse įprastinių [illegible] matė nepažįstamus žmones, tai greičiausiai dėl to, kad tie "nepažįstamieji" rengėjam daros artesni nei "įprastiniai veidai", nes apie pirmuosius atsiliepė laikraštis pagyrimais, o antruosius pasmerkė pasityčiojimu. Girdi, gal būt dėl to jie neatvyko, kad koncertas buvo nepopuliarioje vietoj, "kur šalimais nesama baro nei užkandžių". Tokio pasityčiojimo vargiai yra nusipelnę ir tie "įprastiniai veidai" ir tie lankytojai, kurių gausiai susirinkdavo į ankstesnius Vienybės koncertus — argi jie tada susirinkdavo dėl to, kad šalimais buvo baras ir užkandžiai?

Iš kalbos apie koncertą ir jo lankytojus nuėjo autorė į "keistus laikus", kada Lietuvos priešai nevienodai traktuojami "Ar kada kas matęs baisesnį režimą, kokį vykdė Hitleris, bendrai vokiečiai? Bet..." aš dar nesu ir spaudoje mačiusi didesnio vokiečių piktadarybių pareiškimo. O jos gi nė kiek nemažesnės už rusų".

Autorė turi laisvę taip galvoti. Bet tai nereiškia, kad ir kiti turi taip galvoti. Kiti turi laisvę nesilaikyti tokio "ultranacionalistinio" galvojimo ir girti "bendrai vokiečius" ar bendrai rusus. Kiti smerkė vokiečius nacius ir piktus darbus, o ne "bendrai vokiečius", smerkė rusus bolševikus ir okupaciją, o ne bendrai rusus. Tarp nacių vokiečių ir rusų bolševikų dabar yra tas skirtumas, kad vokiečiai naciai yra jau praeitis, istorija, ir jų grėsmės nebėra; o rusai bolševikai yra dabartis, ir jų grėsmė yra ne tik Lietuvai, ne tik Kubai, bet ir Amerikai. Apie šitą aktualią grėsmę kiti ir kalba. Kai kas nori kalbėti apie buvusią vokiečių grėsmę, kad nukreiptų akis nuo bolševikų rusų esamos grėsmės. Taip rasdavom anksčiau komunistinėje Laisvėje; pastaruoju metu tai protarpiais randame ir Vienybėje.

Autorė sakos neskaičius spaudoje didesnio paryškinimo apie nacių piktadarybes. Tai nereiškia, kad kiti to nėra skaitę. Kitiem pažįstamos tos piktadarybės jau vien iš kacetuose buvusių lietuvių ir savo pergyvenimus paskelbusių net atskirom knygom (Gervydas, Grigolaitis, Yla, Gaidžiūnas).

[illegible]

Vienybės mintis, pasakytas koncerto proga, papildė **Laisvėje** sausio 22 R. Mizara. Papildė informacijom, iš kurių galima suprasti, kas tie Vienybės kalbami "įprastiniai veidai": girdi, koncerte nedalyvavęs nei gen. konsulas J. Budrys, nei prel. J. Balkūnas, nei dypukai ir kt. Papildė ir jų pasmerkimu: girdi "tai ne tik gėda, bet ir biauru".

Po tokio bendro pasipiktinimo prisimeni, kad lygiai prieš metus tas pats laikraštis siūlėsi Vienybei su bendradarbiavimu, rašydamas: "Mirus Juozui Tysliavai, jo redaguota 'Vienybė' blaškosi. 'Laisvės' redaktorius R. Mizara kvietė 'Vienybę' įsijungti į eiles tų, kurie plėstų su savo tauta tėvynėj platesnį ryšį" (Laisvė 1962.1.16).

Ar tada Vienybė ką atsakė ar visai nieko, nebuvo paskelbta. Bet dabar R. Mizra su pasitenkinimu pranešė, kad V. Tysliavienė Lietuvoje "elgėsi korektiškai" — ne taip kaip "Kuraitis ir Jokūbas". O pati Vienybė pranešė, kad V. Tysliavienė atliko daugiau nei nugabendama vyro pelenus į Vilnių — dabar bus rodomi "naujausi filmai iš V. Tysliavienės apsilankymo Lietuvoje", rodys, kaip "dabar atrodo žymesnės Lietuvos istorinės vietovės, Druskininkai, Trakai ir kt.", vadinas, rodys filmus, kuriuos jai Lietuvoje įdavė.

—o—

Vienybės ir Laisvės žinios ir nuomonės daro labai prasmingą koncerto aprašymą Vienybėje: kad pirmose eilėse nebuvo "įprastinių veidų", o buvo jau "nepažįstami žmonės".

KĄ REIŠKIA 99 BILIJONŲ BIUDŽETAS

Prezidento Kennedy biudžetas **98.8 bilijonai yra didžiausias** lig šiol biudžetas Amerikos istorijoje. Jo numatytos išlaidos bus 30 kartų didesnės nei 1930 prieš New Deal programą, 10 kartų didesnės nei 1940, kada New Deal programa pasiekė viršūnę, didesnės net negu 1945, kada karo laikų biudžetas buvo pasiekęs savo viršūnę 98.3 bilijonus.

Tų išlaidų yra du kartu daugiau nei Amerikos gyventojų per metus išleidžiamų pinigų automobiliam, baldam, skalbiamosiom mašinom ir kitiem namų reikmenim sumos.

Kiekvienas asmuo biudžeto išlaidom padengti turi sumokėti per metus 528 dol., o keturių asmenų šeima 2,112 dol. Tačiau yra padidėjusios ir pajamos. Tokiu būdu dabartinis Amerikos gyventojas esąs mažiau apkraujamas nei 1945 karo metu.

— **Anglai tikisi**, kad Sovietai sumažins jų radijo kliudymą, kai dabar pasirašė dviejų metų kultūrinių mainų sutartį.

— **Prancūzija** rengia bazę savo būsimiem atominių bombų sprogdinimam Gambier archipelage, Pacifike.

DABAR JŪS GALITE APLANKYTI savo artimuosius Lietuvoje.
[illegible]

COSMOS TRAVEL BUREAU, Inc.
45 W. 45 Street, New York 36, N. Y. • Tel. Circle 5-7711

Cosmos Parcels Express Corporation

Paskubina jūsų siuntinį jūsų draugams ir giminėms į bet kurią SSSR dalį. Licensed by Vneshposiltorg

SIUNTINIAI APDRAUSTI — PRISTATYMAS GARANTUOTAS — GAVĖJAS NIEKO NEMOKA —

Visuose mūsų skyriuose jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų moteriškiems ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutaupysite nei perkant kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų tinkamų siuntiniams pigiau nei bet kur kitur. Dėl papildomų informacijų ir nemokamų kainaraščių rašykite ar aplankykite jums artimiausią skyrių:

- NEW YORK, 3, N. Y. — 39 - 2nd Avenue — AL 4-5456
- NEW YORK 11, N. Y. — 135 W. 14th Street — CH 3-2583
- BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Avenue — EV 4-4952
- BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Avenue — DI 5-8808
- ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street — CH 9-6245
- BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue — LI 2-1767
- SOUTH BOSTON, Mass. — 359 West Broadway — Tel. 268-0068
- BUFALLO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue — TL 6-2674
- CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue — BR 8-6966
- CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halstead Street — WA 5-2737
- CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road — TO 1-1068
- DETROIT, Mich. — 7300 Michigan Avenue — VI 1-5355
- GRAND RAPIDS, Mich. — 606 Bridge St., N.W. — GL 8-2256
- HAMTRANCK, Mich. — 11333 Jos. Campau — TO 7-1575
- HARTFORD, Conn. — 132 Franklin Ave.; CH 6-4724 / 233 8030
- IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave. — ES 2-4685
- YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Avenue — RI 3-0440
- YONKERS, N. Y. — 235 Nepperhan Ave. — GR 6-2681
- LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. — AN 1-2994
- LAKEWOOD, N. J. — 126 - 4th Street — FO 3-8569
- NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Avenue — BI 3-1797
- NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. — LO 2-1446
- PATERSON 1, N. J. — 99 Main Street — MU 4-4619
- PASSAIC, N. J. — 176 Market Street — GR 2-6387
- PHILADELPHIA 23, Pa. — 525 W. Girard Ave. — PO 5-5892
- PITTSBURGH 3, Pa. — 1015 E. Carson Street — HU 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street — FI 6-1571
- WATERBURY, Conn. — 6 John Street — PL 6-6766
- WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street — SW 8-2868
- VINELAND, N.J. — W. Landis Ave., Greek Orthodox Club Bldg.

WEISS & KATZ, INC.
187 ORCHARD ST., N. Y. C. Tel. GR 7-1130
DIDMENŲ IR MAŽMENŲ PREKYBA
DIDELIS PASIRINKIMAS AUDINIŲ
- vyrų ir moterų eilutėm, apsiaustam, suknelėm ir kt.
- Audiniai angliškos ir vietinės vilnos, šilko, medvilnės.
- Specialiai žemos kainos siunčiant audinius į užsienį.
- Mes padidinome savo patalpas, kad galėtume geriau patarnauti klijentam. Prašome užeiti ir pasižiūrėti!

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMIESIEMS
IMPORTUOTOS IR VIETINĖS
Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilonės skaros ir šalikai — Geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakietus į Europą. Užeikite ir įsitikinsite!
SUPERIOR PIECE GOODS CORP.
200 Orchard St. Tel. AL 4-8319 New York 2, N. Y.

SIŲSKITE Į LIETUVĄ IR SSSR
ŽIEMOS SEZONO DOVANAS
— gerą atraižą medžiagos paltui, kostiumui, suknelei! Pasirūpinkite medžiagos išsiuntimu TUOJAU!
Siuntiniai pristatomi ne ankščiau, kaip po 1½ — 2 mėnesių
Išpardavimas nepaprastai žemom URMO KAINOM
atraižų vilnonės medžiagos - importuotos ir vietinės — 3 - jose krautuvėse
S. BECKENSTEIN, Inc.
118-125-130 ORCHARD STREET — GR 5-4525
Cor. DELANCY, N.Y.C.
KRAUTUVĖS ATVIROS KASDIEN IR SEKMADIENIAIS, IŠSKYRUS ŠEŠTADIENIUS, NUO 9 RYTO IKI 6:30 VAK.
S. Beckenteino krautuvėse kalbama rusiškai, lenkiškai, ukrainiškai. Važiuoti BMT išlipant Essex Street, keltis elevatorium į viršų, arba IND. traukiniu D-6 Avenue iki Delancey Street.
Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas

COSMOS PARCELS EXPRESS CO.
370 UNION AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel.: EV 4-4952
Savininkė: O. LABANAUSKAITE
- Siuntiniai siunčiami Lietuvon, Latvijon, Estijon, Ukrainon ir į visas Sovietų Rusijos dalis.
- Teisingas muito pritaikymas, rūpestingas supakavimas ir greitas išsiuntimas — mūsų specialybė.
- Teikiame teisingiausius patarimus kaip pigiausiai sudaryti gerą siuntinį.
- Vietoje galima nusipirkti visokių medžiagų, batams odos, kavos, šokolado, muilo, stiklo rėžtukų, mašinėlių plaukams kirpti, skustuvų, sieninių kilimėlių, pliušinių lovatiesių ir staltiesių, kojinių, skarelių ir kt. Kainos konkuruoja su Orchard gatvės kainomis.
- Už New Yorko gyvenantieji savo daiktus gali prisiųsti paštu ar kitaip. Jie tuojau gaus daiktų sąrašą ir sąskaitą. Siuntinys išeis gavus pinigus.

Dirbama kasdien nuo 9 ryto iki 6 val. vak.; Sekmad. uždaryta.
Kam tas laikas nepatogus, telefonu susitariama dėl kito laiko.
Važiuojant subway: CANARSIE Line — išlipti Lorimer stotyje; JAMAICA Line — Hewes stotyje, CROSSTOWN Line — Metropolitan St. — Lengva gauti vietą automobiliams pastatyti.

Siuntiniai į LIETUVĄ ir kitus kraštus
BALTIC STORES LTD.
(Z. JURAS)
421 Hackney Rd., London E. 2, England — Tel. SH 0-8734
- Tikra lietuviška bendrovė, vienintelė, patarnaujanti tautiečiams jau virš 20 metų.
- Pasiunčiame: Medžiagas, avalynę, gatavus rūbus, siuvamas mašinas, maistą, ir visa kita, kas yra leidžiama.
- Mes GARANTUOJAME KIEKVIENO SIUNTINIO PRISTATYMĄ LAIKE 3 SAVAIČIŲ.
- Mūsų padarytos sąskaitos, siunčiant siuntinius per mus, suteiks Jums teisę, gauti mokesčio nuo Jūsų uždarbio sumažinimą (Income Tax).
- Pakvitavimą su siuntinio gavėjo parašu, pristatome kiekvienam siuntėjui.

Pasinaudokite mūsų geriausiu ir asmenišku patarnavimu!

DARBININKAS

Published semi-weekly except holiday weeks and July, and First week in August when published weekly.

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCISCAN FATHERS
Eina nuo 1915 metų. 1951 sujungti AMERIKA, LDS ORGANAS DARBININKAS ir LIETUVIŲ ŽINIAS
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

SUBSCRIPTION RATES
Domestic yearly — $6.00
Brooklyn, N. Y. — $6.00
Half year — $3.50
Foreign — $6.00

PRENUMERATOS KAINA
Amerikoje metams — $6.00
Brooklyne, N. Y. — $6.00
Pusei metų — $3.50
Užsieniuje — $6.00

Laikraštį tvarko REDAKCINE KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDELIS

Straipsnius ir korespondencijas redakcija talpo savo nuožiūra. Nesiųsti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.
REDAKCIJA ir ADMINISTRACIJA: 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Tel.: GLenmore 5-7281

Prancūzai grasino subombarduoti Klaipėdą

V. Sidzikausko kalba, pasakyta sausio 19 Klaipėdos sukilimo minėjime New Yorke (2)

1922 gruodžio 20 didžiosios Santarvės valstybės pripažino Lietuvą de jure. Taigi, išnyko kliūtis ir Klaipėdos krašto likimui išspręsti. Sprendimą turėjo padaryti Ambasadorių konferencija. Tai galėjo padaryti bet kurią dieną. Didelis nerimastis kilo Lietuvoje ir Klaipėdos krašte. Kas daryti? Kaip užkirsti kelią pražūtingam Lietuvai sprendimui?

Tą klausimą svarstė slaptuose posėdžiuose Lietuvos vyriausybė. Toliau ekonominės Klaipėdos krašto blokados nesiryžo eiti, nes norėjo išlaikyti legalumą ir bijojo pastatyti į pavojų visą nepriklausomos Lietuvos egzistenciją.

Klaipėdos krašto lietuviai buvo radikalėjantieji. Ten brendo įsitikinimas, kad, nepaisant visų realių ar menamų pavojų, patys lietuviai turi spręsti savo žemių ir savo tautos likimą. Jie sausio 9 d. sudarė Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komitetą su pirmininku Martynu Jankum ir su būstine Šilutėje. Toji išganingoji mintis rado ryžtingų šalininkų ir pritarėjų visoje Lietuvoje.

Be galo sunki padėtis buvo Lietuvos vyriausybės, tik penktąją Lietuvos atstatymo sukaktį besirengiančios švęsti. Ar žygis — sukilimas — pavyks? O jei ir pavyks, tai kaip reaguos į jį Lenkija, Vokietija ir ypač Santarvės valstybės su Prancūzija priekyje?

Laimingu būdu turėjome tuomet tris vyrus, kurių drąsa, ryžtas ir sugebėjimas nulėmė tolimesnių įvykių raidą. Buvo tai ministerio pirmininko kėdėje sėdėjęs Ernestas Galvanauskas, kuris, kad ir su tam tikrais rezervais, žygiui pritarė ir davė įsakymą jį remti; Jonas Budrys, kuris kiek anksčiau buvo pasiųstas į Klaipėdą padėčiai ištirti ir kuris atvežė konkretų sukilimo sumanymą ir apsiėmė tam žygiui vadovauti; ir Erdmanas Simonaitis, kuris atstovavo Mažosios Lietuvos lietuvių valiai ir žygio eigoje nesusvyravo. Šių trijų vyrų suminėjimas, žinoma, nė kiek nemažina kitų Klaipėdos žygio sumanytojų ir vykdytojų vaidmens.

Klaipėdos žygio pasisekimas buvo kitas istorijos atžymėtas faktas. Jaunutei Lietuvos diplomatijai jis statė nelengvą uždavinį — žygio sudarytą padėtį įteisinti. Situose žygiuose ir aš aktyviai dalyvavau priešakinėse pozicijose.

Mažiausiai sunkumų turėjome su Vokietija. Ji pasitenkino švelniu pro forma protestu. Paryžiaus sluogsniuose buvo net įtarimo, kad sukilimas buvo padarytas Vokietijai žinant ir laiminant.

Lenkijos vyriausybė buvo pasisiūliusi Santarvės valstybėms karišKai intervenuoti ir padėti atstatyti. Turėdamos galvoje Sovietų Rusijos įsikišimo pavojų, Santarvės valstybės Lenkiją nuo to žygio sulaikė.

Sunkiausiai buvo su Prancūzija, kuri valdė Klaipėdos kraštą visų Santarvės valstybių mandatu. Po pirmojo pasaulinio karo Prancūzija pirmavo Santarvės valstybių tarpe, buvo kariškai galingiausia pasaulio valstybė. Lietuvių žygis pažeidė jos garbę. Be to, sukilimo metu buvo du prancūzų kariai. Prancūzija pasiuntė į Klaipėdą savo šarvuotį "Voltaire".

Sausio pabaigoje aš buvau deleguotas į Paryžių atstovauti Lietuvai tep vykusiame Tautų Sąjungos Tarybos posėdyje, kuriame turėjo būti svarstytas neutralios zonos tarp Lietuvos ir Lenkijos panaikinimo klausimas. Posėdis buvo dramatiškas, ypač įtuliai puolė mane Prancūzijos atstovas buv. ministeris pirmininkas Viviani grąsino karu. Mane palaikė ir padėtį švelnino Anglijos atstovas Lordas Balfouras. Kai su Lietuvos atstovu Paryžiuje Oskaru Milašium buvome priimti Prancūzijos užsienio reikalų ministerijos politikos d-to direktoriaus Paretti della Rocca, jis reiškė nepaprastą susijaudinimą ir grąsino subombarduoti Klaipėdą, nepaliekant joje "akmens ant akmens". Bet ir Prancūzija tuo laiku turėjo interesо vengti komplikacijų. Mat, Poincare, tuomet ministeris pirmininkas ir užsienio reikalų ministeris, buvo visai neseniai su kariuomene įžygiavęs į Ruhro kraštą. Prancūzija buvo atsidūrusi gan sunkioj ir keblioj padėtyj. Jai buvo reikalinga taika ir ramybė Rytų Europoje. Laikinojoj Lietuvos sostinėj sumaniai manevravo Ernestas Galvanauskas, Lietuvos ministeris pirmininkas ir užsienio reikalų ministeris.

Suderintų mūsų diplomatijos pastangų dėka kiek aprimo ir Paryžius. Ir tenykščiai sluoksniai priėjo išvadą, kad nėra kitos išeities kaip legalizuoti sukilimo sudarytą padėtį. 1923 vasario 16, Lietuvai švenčiant penktąją savo atsikūrimo sukaktį, Ambassadorių konferencija padarė nutarimą perleisti Lietuvai suverenumą į Klaipėdos kraštą. Tas Ambasadorių konferencijos nutarimas buvo dar vienas istorinis faktas, vainikavęs lietuvių tautos pastangas ir įgyvendinęs jos lūkestį turėti savą išėjimą į jūrą.

Tačiau Ambasadorių konferencijos nutarimas taip pat reikalavo pasirašyti Klaipėdos krašto perleidimo konvenciją, užtikrinančią tam kraštui autonomiją ir lenkijai lengvatas Klaipėdos uoste. Tiem diplomatiniam aktam sudaryti, Lietuvos vyriausybė buvo kviečiama nedelsiant atsiųsti į Paryžių savo delegaciją. Po ilgesnių preliminarijų ir aiškinimosi, Lietuvos vyriausybė tuos Ambasadorių konferencijos reikalavimus priėmė ir derybom su ta konferencija delegavo į Paryžių Ernestą Galvanauską ir mane. Aš tuomet atstovavau Lietuvai Berlyne.

Atvykę kovo 24 į Paryžių, mudu su E. Galvanausku radome ten šaltą atmosferą ir rezervuotą laikysenę. Padėjom vainiką ant prancūzų Nežinomo kareivio kapo. Tuoj pradėjome posėdžius, kuriems pasikeisdami vadovavo Laroche ir Massigli, abu prancūzų užsienio reikalų ministerijos pareigūnai. Jau iš pirmųjų posėdžių buvo mums aišku, kad po suverenumo perleidimo Lietuvai priedanga mums norima įbrukti "Freištaatą" su atskira Klaipėdos krašto gyventojų pilietybe, sava valiuta, muitų siena, uždraudimu Klaipėdos krašto gyventojus šaukti į Lietuvos kariuomenę ir su tokiomis Lenkijos teisėmis Klaipėdos uoste ir tranzito lengvatomis, kurios būtų reiškusios faktišką uosto kondominijumą ir būtų pavertusios niekais visą Lietuvos politiką su Lenkija ir Lietuvos kovą dėl Vilniaus. Todėl derybos buvo sunkios ir nemalonios. Tas derybas 1923 m. pertraukėme balandžio 13. Birželio 15 vėl mudu su E. Galvanausku atvykome į Paryžių. Šį kartą derybas tęsėme iki liepos 21. Nors tų ilgų derybų eigoje ir buvome padarę nemažą pažangą, tačiau susitarti nesusitarėme. Mes laikėmės dėsnio — geriau jokia konvencija, nei bloga konvencija.

(bus daugiau)

KLAIPĖDOS atvadavimo minėjime New Yorke sausio 19 sukilimo dalyviai: iš k. į d. dr. K. Jurgėla, A. Reventas, V. Sidzikauskas, R. Kašubaitė-Budrienė, J. Budrys — sukilimo vadas, P. Ulėnas, Pr. Vainauskas, J. Kupčiūnas

Nuotr. V. Maželio

Mūsų pastangos Lietuvai laisvinti

Prieš 45 metus — 1918 vasario 16 — Lietuvos Taryba visos tautos vardu paskelbė Lietuvos Nepriklausomybės aktą. Numanu, kaip dideliu džiaugsmu tauta sutiko šį drąsų savo vadų žygį. Ne tik su džiaugsmu jį sveikino, bet neabejotinais pažadais ir ryžtu įsipareigojo nepalaužiamai stovėti Lietuvos Tarybos užnugaryje, kad tartasis jos žodis taptų kūnu. Įsipareigojimai buvo susieti su aukojimu savo turto ir net gyvybės; kad Vasario 16 aktas būtų įvykdytas. Ryžtas atsteigti nepriklausomą valstybę nugalėjo visas kelyje į laisvę pasitaikiusias kliūtis. Tasai kelias buvo spygliuotas, kruvinas. Juo ėjusi tauta klupo, nekartą skaudžiai susižeidė, bet žengė į priekį ir pasiekė savojo šventojo tikslo — laisvo ir nepriklausomo gyvenimo.

Nelengvas buvo ir valstybinio gyvenimo kūrimas — reikėjo kurti iš nieko, kurti ir drauge vadovauti, kovoms su priešais, besistengiančiais tik užsimezgusią nepriklausomybę pasmaugti. Bet ir tai nugalėta. Valstybė atkurta ir apginta nuo priešų. Atvaduotas ir Klaipėdos kraštas. Ir šįmet minime šio drasaus žygio 40 metų sukaktį.

Rinkimais į steigiamąjį seimą ir kitus seimus tauta pakartotinai reiškė savo tvirtą valią ginti savo krašto nepriklausomybę. Jos ryžtas ir tvirta valia atkreipė ir užsienio dėmesį. Laimėtas atkurtai Lietuvos valstybei de facto ir de jure pripažinimas Vakarų demokratijose ir net Sovietų Rusijoje. Sugebėjimais tvarkyti tautos ūkį valstybė pastatyta ant stiprių ekonominių pagrindų.

Sustiprėjus ir išaugus Lietuvai višais atžvilgiais, didysis jos kaimynas — Sovietų Rusija 1939 ir 1940 panaudojo pasaulyje dar negirdėtą politinį smurtą ir karinę jėgą, kad sužlugdytų suverenę Lietuvos valstybę, ją okupuojant ir pasmaugiant jos laisvę ir nepriklausomybę.

Įvykus šiai skaudžiai tragedijai, Amerikos lietuviai, kaip gausingiausia tautos dalis išeivijoje nepaisydami savo politinių ir net ideologinių skirtumų, susitelkė į Amerikos Lietuvių Tarybą, kad padėtų Lietuvai atkovoti ne dėl savo kaltės prarastą nepriklausomybę. Altas padėjo daug pastangų, kad Jungtinės Amerikos Valstybės nepripažintų Lietuvos okupacijos ir kad nepanaikintų Lietuvos pasiuntinybės ir konsulatų. Šį svarbų uždavinį Altas gerai ir garbingai atliko. To pasiekė savo ryšiais su JAV prezidentūra, Valstybės departamentu ir Kongresu. Visi žinome, kad Lietuvos išlaisvinimo problema yra didelė, komplikuota ir sunki, bet, jei būtų buvusi pripažinta okupacija ir panaikintos pasiuntinybė ir konsulatai, laisvinimo problema dar labiau būtų apsunkinta.

Altas atliko ir visą eilę kitų darbų bei žygių, kad Lietuvos nepriklausomybės byla būtų gyva visur — ir JAV valdžios sferose, ir spaudoje, ir visuomenėje. Pav. 1953 pravestoji JAV Kongrese Kersteno rezoliucija sudaryti specialų komitetą ištirti Pabaltijo valstybių okupaciją ir bolševikų genocidą, labai daug padarė Lietuvos ir kitų Pabaltijo kraštų padėties ir jų vardo išgarsinimui.

Altas sukūrė Balfą. Jis daug dirbo, kad JAV kongrese praeitų tremtinių (Displaced Persons) įleidimo į JAV aktas, kad Voice of America sudarytų ir pabaltiečių skyrius, kurie savomis kalbomis transliuotų programas į Lietuvą, Latviją ir Es-

(nukelta į 5 p.l.)

JONAS KUMPAKOJIS

Trečioji jėga

FELJETONAS

(4)

Skiedra pasižiūrėjo į mane ir pabakšnojo sau į makaulę. Supratau, jog jis norėjo pasakyti: vieno šulo trūksta...

— Begėdiškai giriesi ir meluoji. Ten buvo raudonasis šulas. Dar su juo pasiglebesčiuok, tai ir tu gausi kapsukinį "mokslo" medalį. Moki geriau už jį visokias pramanytas istorijas pinti, — pasakiau.

Virvelė atsiduso, pakrapštė pakaušį ir žengė nuo mūsų į gatvę. Mudu su Skiedra stovėjome šaligavyje. Pravažiuojanti mašina vos neužgriebė Virvelės. Jis atšoko atgal.

— Saugokis, Virvele! —šūkterėjo Skiedra. — Kai sutrins it slieką, nebus kaip nė kaulų tėvynėn parvežti. Tokios garsenybės čia palikti negalima, — šaipėsi. — Pagaliau, nė sudiev nenori pasakyti.

— Nėra kas daugiau sakyti tokiem apdujėliam, — nusviedė mums priekaištą, laukdamas šviesos pasikeičiant.

— O kodėl neini per raudoną? — paklausiau. — Tai tavo spalva...

Čia Virvelė vėl atsigręžė. Ta spalva sukėlė jame naują argumentų plūsmą:

— Aš jumdviem dar pasakysiu: dėl to jūs ir akli, kad matote tik žalią ir geltoną... Gerai pratrinkite akis, kol dar nevėlu, nes ateitis priklauso raudonai spalvai. Tai trečiosios jėgos, trečiojo fronto varsa, vienybės kelio rodyklė. Ji veda į Vilnių, Klaipėdą, Kauną. Norite, tur būt, pamatyti? Norite ir gimtąjį kaimą aplankyti? Dėkitės su trečiąja jėga, su fondacija, imkite pavyzdį iš manęs. Man visi keliai atdari, nes aš esu pribrendęs kelionėm į Lietuvą.

— O kas nepribrendęs?

— Kas kultūriniam bendradarbiavimui pribrendęs, — atsakė Virvelė, — tas pribrendęs ir Lietuvą lankyti. Kitų negalima įsileisti ilgiau, kaip trim dienom. Ir negalima paleisti be palydovų. Pasiklystų...

— Na, jau na! — abudu užrikome. — Vilnius ar Kaunas tai ne New Yorkas.

— Jūs nieko nenusimanote arba visai užsiraukėte savo kiaute. Ten kita kultūra. Kaunan galima leisti tiktai kultūriškai subrendusius, o į Klaipėdą — dar kultūringesnius. Kaiman gali vykti tiktai agrikultūriškai sunokę, ir tai tik agronomų lydimi...

— Vadinasi, ruskių palydovų? — paklausiau. — Tur būt, ir patį ten vedžiojo kaip vaiką, kad nepasiklystum... Suprantama, nesiorientuoji?

— Naiviai kalti! — atrėžė Virvelė. — Viską sujaukė. Dabar be žemėlapio nė žingsnio nepažengsi. Išvaduotojai dar ne visa atstatė, sutvarkė. Bet Lietuvos kelius ir kelelius tai jie labai gerai žino... Net aš buvau nustebintas, kai vedžiojo po apkasų griovius. Žinote, dabar ten gėlės žydi. Lakštingalos krūmuose suokia. Piemenėliai raliuoja laukuose. Tėviškėle tu mano brangi, a!? Malonu, saldu... Traukia širdis, ar ne?— kreipėsi į mūsų jausmus ir gundė.

— Eik šalin! — piktai pasakiau.

— Duodi uostyti gėlę, o turi iešmą. Manai, kad mes jau tokie kvaiši ir leisimės okupantam išversti savo smegenis, kaip tau padarė. Tokių nė Lietuva nereikalinga.

— Labai reikalinga — spyrėsi Virvelė. — Ten ir čia reikalinga trečioji jėga, tretysis frontas. Kas nesidės bus sunaikintas, sumaltas į dulkes, pavirs pelėsiais ir kerpėmis. Nė savo pelenų negalės parvežti. Mes gerai tai žinome — Kilpa, Mazgas, fondacija ir aš. Mes sudarome trečiąją jėgą ir vienybės ramsčiu žengiame į pergalę. O jūs drebėkite arba apsigalvokite. Išpurtykite iš savo galvos senas, atgyvenusias idėjas. Dar laikas...

Čia vėl pasikeitė šviesos. Virvelė, besiruošdamas eiti skersai gatvę, dar pasigyrė:

— Man pats laikas eiti pas Inčiuką ir Utskį. Dabar pas juos Lietuvos atstovas svečiuojasi. Sudiev!

— Palauk! — sulaikėme. — Koks tas Lietuvos atstovas.

— Sovietų Lietuvos.

— Sovietų? Nuo kada tau okupantų sovietų stūmekliai pasidarė Lietuvos atstovais?

— Nuo tada, kai įvyko Sovietų Lietuvos pripažinimas. Amerikos konsulatas tuojau bus įsteigtas Vilniuje, o Sovietų Lietuvos — New Yorke. Turėsime kur užeiti, Lietuvos išlaisvinimą atšvęsti.

— Gali eiti ir švęsti, o ne mus mulkinti. Jokio Lietuvos pripažinimo sovietam Amerika nepadarė. Kam čia niekus sapalioji? — griežtai sakiau nusigręždamas ir truktelėdamas Skiedrą už skverno. — Eikime! Tegu jis su savim kalbasi, kaip kalbėjosi. Čia laisvas kraštas ir palaidiem barščiam...

Virvelė nudrožė pro raudoną šviesą, rankomis mostiguodamas. Jokia mašina negalėjo užgauti, nes aiškiai matėsi, kad žmogus nesusigraibo, kur, kada ir kaip reikia eiti.

Mudu taip pat palikome lietuvišką Grendstrytį.

—o—

ALAUS skardinėlė jau buvo išdžiūvusi, kai baigiau savo pasakojimą. Parodžiau žmonai:

— Matai. Nė lašo.

— Neverta buvo nė to, ką išgėrei.

— Kodėl? Rodos, pasakojau smalsiai, o tu buvai susigūžusi, kaip pelytė.

— Buvau, nes stebėjausi tavo žioplumu. Ta istorija kiaušinio lukšto neverta, o naujos skardinėlės nė pauostyti negausi.

— Tu šiandien rūsti, mano pupele! — pastebėjau.

— Rūsti, rūsti... Žinoma, kad rūsti. Jau ir taip eini į taukus dėl tų skardinėlių. Negudrauk! Daugiau tokiomis savo pasakomis iš manęs nieko neišmelsi, nors ir ant kelių atsiklauptum. Žinok!

Matydamas, kad reikės grynu vandeniu gerklę praplauti, pakilau imti stiklinės, bet man vis dėlto labai rūpėjo sužinoti, kas gi žmonai taip nepatiko.

— Tai, vadinasi, šiandien nepatikau? — paklausiau.

— Ir kam gali patikti? — atšovė. — Kaž kokiam ten keverzai gatvėje skiri tokios didelės reikšmės. Ginčus vedi, disputuoji. Aš tai gėdyčiaus, kad manęs nepamatytų drauge su juo, o tu: "Virveliuk, Virvele, meldžiamasis"... Ar jis tau koks draugas, bičiulis?

— Pažįstamas. Ir tu pažįsti, ar ne?

— Tai kas, kad pažįstu. Jei žmogui pasidaro ne taip, kaip turi būti, tai išeina ir iš pažinties. Lyg to nežinotum. Kaip tau ne gėda. Susirinkimuose vaidini gudrų politiką. Aną kartą net už garbės stalo buvai patupdytas. Visi tik gerbia, tik prašo: "Ponas Kumpakoji, gal mums kokią kalbelę? Būtų didelė garbė". Visi mano, kad Kumpakojis tai jau toks iškalbus, protingas, išmokslingas.. O čia pasirodė.

— Bet, Lėlyte tu mano, aš gi nieko nesirodžiau. Tik vienas Skiedrelė matė.

— Ir to pakanka. Su tavim Skiedra vienaip kalba, su kitais — kitaip. Kai papasakos, kad tu plauški su Virvele — neturėsi kur akių dėti. Manai, kad man tai malonu.

— Bet aš norėjau paveikti. Gaila žmogaus.

— O manęs tai negaila? — rūsčiai pažvelgė žmona. Visi jūs tokie vyrai: pučiate kaž kokias migdas už namų, o žmonom reikia atikentėti. Man to gana, gana!

Mačiau, kad žmona buvo tikrai ne ūpe. Priėjau. Paėmiau už rankos ir pareiškiau, kaip jaunikis:

— Sirdele, gi aš tave labai myliu.

— Myliu, myliu... O kalbi su tuo vėpūčiu. Nesakau, kad tu vienas. Ir kiti. Kuriate iš jo kaž kokią garsenybę: "Virvelė pasakė, Virvelė parašė, Virvelė išvažiavo"... Lyg toj Sevilijos operoj: Figaro čia, Figaro ten, Figaro, Figaro... Rado figūrą! Lyg nebūtų su kuo rimtai kalbėti. Geriau sakytumėte: "Virvelė kazoką šoka, Virvelė trigubu mazgu sukasi aplink rusišką kilpą". Ir būtų baigta.

— Baigta! — pasakiau.

— Kas baigta? — žvilgterėjo į mane žmona.

— Baigta visom kalbom ir mano istorijom. Jeigu šitoji sudužo į šipulius, kaip audringos jūros mėtomas laivelis, tai daugiau nė nepradėsiu. Baigta! Visiškai baigta!

— Palauk, burbuliuk! — atsileido žmona. — Tu jau imi kerštauti, o tik prieš valandėlę sakei, kad myli. Ar tavo meilė taip greitai išgaruoja?

— Kaip alus skardinėlėje,— nusijuokiau.

— Gal nori dar vienos?

— Kad tunku...

— Nuo vienos skardinėlės neišsipūsi. Ar tikrai nori?

— Labai. Ir pyragaičio.

— Tu šelmis, — pabučiavo mane žmona. — Na, gausi ir pyragaitį, bet rytoj turėsi atsiteisti įdomesne istorija. Virvelės daugiau man neminėk. Tegu su riečiasi į kilpą ar sukasi į mazgą.

—...ir sudaro trečiąją jėgą.

— Tu iš naujo pradedi. — pagrąsė man žmona.

— Taip, tuštinti naują alaus skardinukę...

KŪRYBOS PRIEDAS

"Aukso žąsies" įspūdžiai

Lietuvos Teatro Atžalyno premjera Chicagoje

ALGIMANTAS SUOPIS

Šiandien, galvodamas apie "Aukso žąsies" pastatymą iš kelių savaičių perspektyvos, stengiuosi surasti bendrąjį jo žavesio apibrėžimą. Pertraukų metu kiekvienas žiūrovas jį savaip nagrinėjo. Vieni gėrėjosi veikalo žodine žaisme, eiliavimo lengvumu, kitiem patiko puiki spektaklio išorė, trečius žavėjo drąsi ir išradinga mizanscena. Šias nuomones sudėjus krūvon, peršasi mintis, kad esmėje buvo kalbama apie stipriai užakcentuotą pastatymo **teatralumą**.

Liktų klausimas, ar pats veikalas už tą kryptį apsisprendė, ar ją iškėlė režisūrinis užmanymas? Atrodo, kad teatralumo pradų apsčiai rastumėm, netgi "Aukso žąsį" beskaitydami, nes Birutė Pūkelevičiūtė ir ankstyvesnėse savo knygose dažnai vartoja teatrinį efektą. Jos lyrika bei proza organizuojama panašiu principu: minties išraišką stiprinant spalvų, šviesų, garsų ir nuotaikų sutelkimu į tą patį tašką. Suprantama, kad savo veikalą perkeldama į sceną, režisierė pasinaudojo visom jos teikiamom priemonėm "Aukso žąsies" teatralumui pabrėžti.

Šios dvigubos pastangos poveikyje nekasdieniško teatro mėgėjams "Aukso žąsis" atnešė tikrai malonų vakarą.

Šaunus **prologo** minezingeris (**Leonas Barauskas**), keliais akordais pritardamas savo dainai ir rečitavimui, žiūrovus nukėlė į išmonės šalį. Žinoma, mažai gelbėtų žalia skraistė ir plunksnom papuošta skrybėlė, jeigu aktorius neturėtų asmeniško magnetizmo balse ir povyzoj. Jų dėka prologas tapo kerinčia sakme apie vaikystės pasaką.

Šviesos gęsta, ir laikrodžio dūžių taktu skleidžiasi uždanga. Juodų kulistų tamsoje šviečia mėlyni pilies siluetai, raudona arka ir dekoratyvūs senoviško riterio šarvai. Už šią puikią vidurnakčio panoramą didelis pagyrimas priklauso spektaklio dailininkui **Telesforui Valiui** ir abiems apšvietėjams: **Stasiui Gasiūnui** ir **Romualdui Urbonui**.

Pirmojo veiksmo personažai lietuvių dramaturgijai mažai pažįstami. Jų pradžios tektų ieškoti Commedia dell'Arte veikėjuose, kurie, įvairiai atsikartodami Moljero komedijose už savo gimimą vėlgi būtų skolingi Terencijui, Plautui ir Bizantijos mimams. Aišku, "Aukso žąsyje" šie vaidmenys modifikuoti, perkelti į kitokias situacijas ir pritaikyti pasakos reikalavimams. Tačiau vis dėlto Pikis būtų artimas (netgi savo margu rūbu) klasiškam "Arlecchino", Daktarą galėtumėm gretinti su "Dottore", Admirolą su "Capitano" arba "Scaramuccia". Kiek tolimesnė giminystė rištų ponią Teodorą su "Colombina" ir Fortunatą su "Pantalone".

BIRUTĖ PŪKELEVIČIŪTĖ "Aukso žąsies" autorė ir režisierė Samanėlės vaidmenyje.

Todėl gal be reikalo "Draugo" recenzentas priekaištauja "lindimo po stalu" mizanscenai. Farso veikėjai ne tik po stalu lenda, bet ir kūliais virsta, ir lazdų gauna. Atrodo, kad pana šiom mizanscenom (jų būta spektaklyje ir daugiau) režisūros norėta išryškinti "Aukso žąsies" giminystę su šimtmetine tradicija.

Betgi nei su žiburiu nerastumėm "Aukso žąsyje" dviprasmiškumo, kurio paprastai kiekvienas farsas nestokoja. Jo vietoje veikalas gausiai perpintas lyrika. Gal tai ir būtų lietuviškos farso versijos bruožai?

Antrajame veiksme į sceną ateina jau ir pasakiškieji veikėjai: Karalius, Karalaitė ir Kajetonas Gervėniškis, nevykėlis jaunikis. Prie jų trečiajame veiksme prisijungia vėl dvejopos rūšies personažai: komedinis "Žaliojo pingvino" užeigos šeimininkas su abiem savo dukrom ir pasakų senutė Samanėlė.

—o—

Nuodugnesnis veikalo kupiuravimas būtų patartinas. Toji operacija "Aukso žąsį" padarytų daug kompaktiškesniu veikalu. Taipogi tektų pagalvoti ir apie tampresnį ryšį tarp antrojo ir trečiojo veiksmo, kurie šiuo metu sujungti pernelyg plonu siūlu.

"Aukso žąsis" aktoriams stato sunkius reikalavimus.

Eiliuotas tekstas, greitas tempas, skubios įtarpos, kur kiekviena tuščia sekundė griauna bendrą spektaklio tekmę — visa tai reikalauja gerai išbalansuotos aktoriškos technikos.

Pagrindinis ir sunkiausiai įveikiamas personažas būtų rūmų juokdarys Pikis. Juoba, kad ant jo pečių gula visas trečiasis veiksmas: per ištisą valandą Pikis veda dialogus su besikeičiančiais partneriais, neturėdamas progos net atsikvėpti. Šią sunkią užduotį **Kazys Veselka** atliko su pasigėrėtina ištverme, išryškindamas keleriopus Pikio vaidmens aspektus (Arlekino-Pierrot kontrastingas spalvas), niekur jo nenusaldindamas iki "gerojo pasakų bernelio" ir, svarbiausia, — per visą veikalą be priekaištų iš likydamas eilėdrą.

Pastarasis komplimentas lygiai priklauso ir Karaliui (**Leonas Barauskas**, kurį antrajame veiksme sutikome žymiai pasikeitusį po jaunatviško prologo bardo. Gaila, kad "Aukso žąsis" jam suteikė tik pabarstytą tekstą, neapdovanodama Karaliaus nei vienu svaresniu monologu. Vienok valdoviškai-komedinė linija buvo pastoviai išlaikyta, ir pasakų karalius Kleopas Aštuntasis gelbėjo sucementuoti antrojo veiksmo epizodus į ratą, besisukantį aplink sostą.

Saldžiausi teksto kąsniai atiteko seneliui Fortunatui. **Jonas Kelečius** naujame savo vaidmenyje turėjo progos atskleisti charakterinio aktoriaus medžiagą pilnumoje, tapdamas viena spalvingiausių "Aukso žąsies" figūrų. Tačiau, jeigu stambieji vaidmens taškai buvo tikslūs ir intensyvūs, tai smulki žodžio bei mimikos detalė perdaug arti nubyrėdavo, neperšokdama rampos.

Admirolo fiziniai ir balsiniai daviniai tobulai derėjo vaidmeniui: "Aukso žąsies" rėmuose **Vytautas Juodka** praplėtė savo aktorišką skalę komedijos linkme, ką neabejotinai tektų užskaityti į jo versatilumo kreditus.

Daktaro (**Romas Stakauskas**) debiutas būtų vienas labiausiai džiuginančių šio spektaklio rezultatų. Jaunas aktorius pravedė ryškų vaidmens piešinį per visą veikalą. Ypatingai tektų pagirti lengvą judesį ir literatūrinio sąmojaus pajutimą: dvi brangintinas dovanas komedijai, kurių dažnas lietuvis aktorius stokoja.

Moljeriškai grakšti buvo ponia Teodora (**Eglė Vilutienė**). Vieninteliu jai priekaištu būtų kartais smarkiai "išpauzuota" eilutė. Tokiais atvejais tolimesnį tempą tekdavo "užskubinti" partneriui (aišku, savo nenaudai), idant scena neišsitęstų. Galimas dalykas, jog čionai kalta ir autorė, veikalo moterims tarsi pašykštėjusi tekstinės medžiagos ir jas privertusi kiekvieną žodį pernelyg tausoti.

Sėkmingas buvo ir Karalaitės (**Vida Janulevičiūtė**) debiutas: dailios išvaizdos ir elegantiškos laikysenos jauną aktorę būtų malonu ir ateityje matyti lietuvių scenoje. "Aukso žąsies" spektaklyje tarpais norėjosi kiek švelnesnių Karalaitės spalvų, kad išdykusios mergaitės "ožiukai" nepavirstų moteriška isterika.

Kajetono Gervėniškio (**Vacys Macieža**) liniją tektų smulkiau apšlifuoti. Turėdamas vieną dėkingiausių tekstų ir įdomias mizanscenas, aktorius nukrypo į vaidmens rezultatą. Gaila.

Miškų senutė Samanėlė (**Birutė Pūkelevičiūtė**) būtų pats "lietuviškiausias" personažas. Tektų pagalvoti apie pernelyg aiškią teksto didaktiką, kuri suaugusiam žiūrovui (net ir su dingančia Zigmo Lapino muzikos palyda) rodės primygtinai pateikiama.

"Žaliojo pingvino" užeigos šeimininkas (**Kazys Almenas**) buvo trečiasis spektaklio debiutas. Žinoma, pirmieji žingsniai jaunam aktoriui būtų daug lengvesni, jeigu vaidmuo nereikalautų vyresnio amžiaus solidumo. Tačiau ir pro šias, smarkiai sunkinančias aplinkybes, jautėsi geri jo daviniai scenai. Ieškodamas jaunatviško herojaus, lietuvių dramos teatras galėtų Kaziui Almėnui šią "riziką" patikėti.

Abi šeimininko dukterys: Teofilė (**Vitlis Vaičiūnaitė**) ir Mikalina (**Stasė Kielaitė**) nuskambėjo visapusiškai maloniu dvie jų merginų duetu.

Didelis įnašas spektaklio išorei buvo meistriškai sukurti **Stasio Ilgūno** grimai ir parukai. Choreografiją paruošė **Aldona Valeišaitė**, specialius šviesos efektus — **Vytautas Valka**. Garsų efektus tvarkė Dalia Bylaitienė.

Karštais plojimais lydėdama šį originalų ir kūrybingą spektaklį, lietuviškoji Chicaga tartum išreiškė visos išeivijos džiaugsmą: **jog lietuvių dramos teatras gyvas, jog, prasilaužęs pro įprastinių atnaujinimų rutiną, ryžtasi ieškoti naujų kelių scenos menui.**

ZENTAI MAURINAI 65 METAI

Viena iš latvių rašytojų, plačiausiai žinoma Vakarų Europoje yra **Zenta Maurina**, kuri gruodžio 15 sulaukė 65 metų.

Gimusi 1887, baigusi Rygos universiteto baltų filologijos skyrių 1929, dar studijavo Heidelberge, Florencijoje, Vienoje, Paryžiuje, 1937 gavo daktarės laipsnį, plėtė pedagoginiame institute Rygoje, karo metu pasitraukė į Švediją ir dabar profesoriauja Upsalos universitete.

Dailiojoje literatūroje pradėjo reikštis dar jaunystėje. Yra parašiusi visą eilę romanų, kurių nemaža išversta į kitas kalbas. Jos kūryba pasižymi sentimentalizmu, žmogiškosios aknčios apteoze. Pati yra invalidė.

Yra išleidusi keletą knygų apie kitus rašytojus; iš jų pažymėtinos studijos apie Dostojevskį, Dantę.

Dail. V. Jurkūno grafikos kūrinių paroda atidaryta Maskvoje sausio 14. Išstatyta apie 200 grafikos darbų.

Lietuvių dienų žurnalo sausio numeris skiriamas Klaipėdos atvadavimo 40 metų sukakčiai paminėti.

PASKIRTOS DRAUGO PREMIJOS

VACYS KAVALIŪNAS

Draugo dienraštis paskyrė dvyliktąją romano premiją. Be šios įprastinės premijos, minint Maironio metus, buvo suorganizuota poezijos premija. Romano premija atiteko

Vaciui Kavaliūnui

už jo romaną "Kalnų giesmė". Jury komisiją sudarė: pirm. Vytautas Tamulaitis, sekretorė Izabelė Matusevičiūtė, nariai — kun. B. Pacevičius, A. Gurevičius, J. Matulionis. Premija paskirta sausio 6 Toronte. Komisija mano, kad ir kiti 8 romanai yra spausdintini. Viso konkursui buvo atsiųsta 9 romanai.

Laureatas Vacys Kavaliūnas gyvena Clevelande. Iš profesijos yra mokytojas, mokytojavęs lietuviškose gimnazijose Lietuvoje. Pradėjo rašyti jau seniau, jo kūrinių buvo išspausdinta Ryte, XX Amžiuje, Dirvoje ir kitur. Romanas yra pirmas jo didesnis kūrinys, atžymėtas ir iškeltas į viešumą.

Poezijos premijai jury komisija buvo sudaryta Washingtone: pirm. A. Vaičiulaitis, J. Aistis, dr. J. Balys, L. Dambriūnas, dr. A. Sužiedėlis. Savo posėdyje sausio 19 balsų dauguma ji poezijos premiją paskyrė

KOTRYNA GRIGAITYTĖ

Katrynai Grigaitytei

už eilių rinkinį "Rudens sapnai". Kotryna Grigaitytė poezijoje jau yra gerai žinoma. Yra išleidusi šiuos rinkinius: Akys pro vėduoklę, Paslaptis, Širdis pergamente, Pernai išleido novelių rinkinį — Veidu prie žemės. Poezijos premijos mecenatu yra dr. Kazys Alminas. Abi premijos įteikiamos kovo 24 Chicagoje.

Stepas Zobarskas redaguoja lietuvių prozos antologijos (Selected Lithuanian Short Stories) trečiąją laidą. Ji bus papildyta. Pirmosios dvi laidos jau išparduotos.

Liet. Rašytojų Draugijos premija įteikiama vasario 10

Lietuvių Rašytojų Draugijos valdyba dabar yra Los Angeles, Kalifornijoje. Jai pirmininkauja Bernardas Brazdžionis, vicepirmininku yra Bronys Raila, sekretore Alė Rūta, ižd. Juozas Tininis.

Draugija ryžosi atgaivinti seną literatūros šventės tradiciją. Nepriklausomos Lietuvos laikais visos literatūros premijos buvo įteikiamos vasario 15, nepriklausomybės šventės išvakarėse. Buvo įteikiama iškilmingai valstybės teatre. Tai buvo naujų laimėjimų ir naujų ryšių šventė, gražiai susiderinusi su Lietuvos nepriklausomybės šventė.

Dabartinė Lietuvių Rašytojų Draugijos valdyba, iš anksto rengdamasi, apsisprendė kasmet skiriamą grožinės literatūros premiją įteikti nepriklausomybės šventės minėjime, kuris Los Angeles mieste rengiamas vasario 10. Nėra abejonės, kad tas faktas suteiks orumo ir pakilumo pačiai nepriklausomybės šventei. Įteikimo iškilmėse dalyvaus ir pats laureatas.

Besirengdama įteikimui, Draugijos valdyba pirmiausia sutelkė lėšas, surado penkis asmenis kurie po 100 dol. sudėjo premiją. Tie asmenys yra Los Angeles lietuviai: kleb. kun. J. Kučingis, B. Budginas, K. Gailiūnas, J. Ramanauskas, B. Strazdienė.

Jury komisija sudaryta iš Chicagoje gyvenančių rašytojų. Į ją įeina Povilas Gaučys, Stasys Laucius, Vincas Ramonas, Stasys Tamulaitis ir Alb. Valentinas.

KULTŪRINĖ KRONIKA

Dr. K.K. Cirtautas pasirašė sutartį su knygų leidykla dėl antrosios "The Refugee" laidos. Joje, galimas daiktas, bus kai kurių pakeitimų. Jai ilgoką įvadą parašė Romano Guardini. Knyga išeisianti šiais metais. Ta knyga amerikiečiai labai domisi. Joje išsamiai ir įdomiai nagrinėjamos pabėgėlio problemos ir tremties prasmė. Tokios pat problemos liečiamos ir to pat autoriaus kitoje knygoje "Skausmo pergalė", o taip pat vokiečių kalboje išėjusiame "The Refugee" pirmatake.

Maironio raštus planuoja išleisti Lietuvių dienų leidykla, vadovaujama A. Skiriaus. Atskirais tomais bus išleista lyrika, poemos, drama. Kiekvienam tomui redaguoti kviečiamas atskiras redaktorius.

Stasio Pilkos rečitalis rengiamas kovo mėnesį Apreiškimo parapijos salėje Brooklyne. Tuo bus atžymėta 40 metų jo scenos darbo sukaktis.

Vaižganto raštus, pilnus 20 tomų, numato išleisti Karvelio knygynas. Bus leidžiama prenumeratos būdu.

Gudiškų knygų tiražas Sovietinėje Gudijoje 1961 m. siekė tik 437 knygas. Rusų kalba knygų išleista 1197. Išleistas Minske naujas gudų-žodynas rodo, kaip rusai deda pastangas surusinti gudų kalbą, gudiški žodžiai vadinami tarmiškais ir pakeičiami rusiškais.

DARBININKO KIOSKE

galima gauti šias knygas:

Vac. Biržiškos, **Aleksandrynas**, I tomas — 7.50 dol.

Dr. Matulionio (red), **Vlado Nagevičiaus gyvenimo ir darbų apžvalga**. — 6 dol.

Dr. P. Mačiulio **Trys ultimatumai** (aktualūs ryšium su Klaipėdos sukilimo minėjimu) — 2 dol.

Kan. A. Steponaičio, **Tėvynėje ir pasauly**. — 4 dol.

J. Daumanto, **Partizanai** 4.50 dol.

Šios ir kitos knygos bei lietuviškos plokštelės gaunamos Darbininko administracijoje, 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N.Y.

Pirko už $6 smuiką, kuriuo koncertuos

Boston Globe dienraštis turi vieną žurnalistą, Ashby, kuris ieško įvairenybių ir retų žmonių; paskui juos aprašo. Sausio 15 aprašomas smuikininkas **Izidorius Vasyliūnas**. Aprašomas dėl to, kad jis Bostone nusipirko naudotą smuiką už 6 dol. ir juo vasario 14 Jordan salėje gros savo rečitalį. Smuikas esąs vertas 1000 dol.

Ta pačia proga žurnalistas aprašo ir Iz. Vasyliūno gyvenimą, vadina jį lietuvių pabėgėliu, minimas Vlevis, kur dabartinis smuikininkas, tada jaunas berniukas, pirmą kartą pamatė smuiką ir juo pagrojo. Tada jam buvo 8 metai. Vėliau, kai buvo 12-13 metų, jau grojo šokiams. Žmonės jam siūlė gerti degtinės. Kai šis atsisakė, žmonės nusprendė, kad iš jo nebus muzikanto.

Toliau aprašoma, kur Iz. Vasyliūnas mokėsi, kokias pareigas ėjo, kur dėstė ar profesoriavo ir ką dabar veikia.

IZIDORIUS VASYLIŪNAS su koncertiniu smuiku. Nuotr. iš "Boston Globe".

J. Daubėnas — Am. Dramos Akademijoje

Juozas Daubėnas jau kuris laikas dirba Amerikos Dramos Akademijoje (American Academy of Dramatic Arts) New Yorke. Jis ten dėsto vaidybą ir su studentais [illegible] režisuoja, stato veikalų ištraukas, atskirus veiksmus iš veikalų ir ištisus veikalus. Kalėdų metu buvo vaidinta jo režisuota "Lopšinės daina", o sausio 29, pradedant šių metų vaidinimų seriją, suvaidinta jo režisuota "Claudia". Vaidinama Anta teatre, 245 West 52 Str., New Yorke.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VAJUS KULTŪRINIAM REIKALAM

Lietuvių Bendruomenė atlieka visą eilę kultūrinių darbų. Ruošia dainų ir tautinių šokių šventes, kultūros kongresus, dailės parodas; organizuoja ir remia lituanistines mokyklas; dalyvauja tarptautiniuose sąskrydžiuose ir prodose, atstovaudama lietuviam; informuoja kitataučius apie dabartinę vergišką Lietuvos padėtį. Šiam pastarajam reikalui JAV LB Centro Valdyba leidžia anglų kalba mokslinį veikalą. Dar šiais metais užsimota paruošti tris lituanistinėm mokyklom vadovėlius, parūpinti jaunimui tinkamo turinio lietuviškų skaitinių. LB Kultūros Fondas leidžia didelį trijų tomų prof. Vac. Biržiškos paruoštą bibliografinį veikalą "Aleksandryną". LB. Centro Valdybos lėšomis išlaikomas Pasaulio Lietuvių Archyvas.

Šiem ir kitiem kultūriniam reikalam, kuriem mums yra būtini, nepakanka tik susirūpinimo; reikalinga ir lėšų. Iš solidarumo mokesčio JAV LB Centro Valdyba negali išsiversti. Maloniai prašoma kiekvieną lietuvį savo auka prisidėti. Tam tikslui Centro Valdyba skelbia vajų sausio-kovo mėnesiais. Aukas siųsti Lietuvių Bendruomenės iždininko vardu: Lithuanian American Community of the USA, Inc., c/o Zigmas Dailidka, 5921 SO. Fairfield Ave., Chicago 29, Ill. Aukos, skirtos kuriam nors specialiam uždaviniui, bus perduotos ar panaudotos pagal aukotojo pageidavimą. (K.J.).

KARALIUS KLEOPAS VII — Leonas Barauskas ir karalaitė Vida Janulevičiūtė.

Lietuvos žemē Australijoje

V. JANKAUSKAS
Laiškas iš Australijos

Australija, tolima kitiem kontinentam šalis, yra taip pat priglaudusi lietuvių, iš savo tėvynės išvytų karo audros ir bolševizmo grėsmės. Nemažai šeimų buvo išskirtų. Išsiskyrė ir Stanaičių šeima tos nelemties dienomis. **Albina ir Pijus Stanaičiai** liko Lietuvoje, o jų dukros atsidūrė Australijoje. Viena yra žinoma solistė ir visuomenininkė G. Vasiliauskienė, antroji Paliulienė. Tik per dideles jų pastangas buvo leista tėvam išvykti pas savo dukras. Išleistieji iš už geležinės sienos Stanaičiai, atvykdami į Australiją, atvežė džiaugsmą ne vien savo dukrom, žentam ir vaikaičiam, bet ir visiem Australijos lietuviam. Jie atvežė saujelę visiem brangios **Lietuvos žemės**, kuri priglausta šv. Kazimiero lietuvių koplyčios šventoriuje, kaip brangus atminimas.

Atveštai Lietuvos žemei, pagal jauno architekto A. Navako projektą, Lietuvių Katalikų Centro kieme, Šv. Kazimiero koplyčios šventoriuje, parapijos tarybos iniciatyva pastatytas **paminklas** su Lietuvos vytimi ir Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos miestų herbais ir įrašu "Lietuva brangi, mano tėvyne". Herbai ir įrašas padaryti iš nerudijančio aliuminijaus. Stiklinėje nišoje, aiškiai matomame indelyje, padėta Lietuvos žemė. Paminklo viršų puošia lietuviško stiliaus koplytėlė su skulptorės Ievos Pocienės padovanotu rūpintojėliu. Paminklo statybą vykdė Milaknis su padėjėjais.

Tai bene vienas iš brangiausių išeivijos lietuvių pastatytų paminklų, nes jis liudys australams, kad lietuviai čia atvyko nė ieškodami lengvesnių ir geresnių gyvenimo sąlygų, bet priversti bėgti nuo viską naikinančio bolševizmo. Taip pat primins ir priaugančiai kartai, kaip jų tėvai brangino gimtąją žemelę.

Kalėdų pirmąją dieną kun. A. Kazlauskas paminklą pašventino. Tą pat dieną pašventino ir **Šiluvos Dievo Motinos** statulą, kurią pagamino skulp. G. Firinauskienė, o išlaidas apmokėjo Storpirštis. Prieš bažnytis dar pasipuošė šv. Juozapo ir Fatimos Marijos marmuro statulomis pagamintomis Romoje. Jų fundatoriai: mūsų kunigai marijonai, ir Dičiūnai.

Po šventinimo iškilmių kun. P. Dauknys aukojo mišias ir savo pamokslе Lietuvių Katalikų Centrą apibudino kaip Lietuvos kampelį Australijoj. Čia turime savo bažnyčią su šv. Kazimiero relikvijomis, Šiluvos Dievo Motinos statulą ir naujam paminkle aiškiai matomą Lietuvos žemę, kuri savo sultimis per šimtmečius ugdė ir maitino lietuvių tautą.

Gruodžio 24 vakare Lietuvių Kat. Centre, L.K. Moterų Draugija suruošė bendras kūčias, kuriose dalyvavo apie 70 žmonių. Kūčių vakarienės metu buvo pasikeista kalbomis, linkėjimais, pagiedota kalėdinių giesmių ir lietuviškoje nuotaikoje sulaukta pirmųjų šv. Kalėdų mišių, kurias aukojo klebonas kun. A. Kazlauskas.

SPORTO ŠVENTĖ

Gruodžio 27 ryte šv. Kazimiero koplyčios šventoriuje iškilmingai pakilo **Lietuvos, Vatikano ir Australijos vėliavos**, asistuojamos Australijos lietuvių sporto klubų ir ateitininkų vėliavų. Po vėliavų pakėlimo kun. dr. P. Bačinskas prie gražiai įrengto po lietuvišku kryžiumi altoriaus aukojo mišias ir pasakė sportuojančiam jaunimui pritaikytą pamokslą. Šiomis pamaldomis buvo pradėta Australijos lietuvių sporto šventė ir **Katalikų Federacijos Suvažiavimas.** Į sporto šventę iš visų Australijos didesnių centrų Adelaidėn buvo suvažiavę 180 sportininkų ir tautinių šokių šokėjų. Sportininkai rungėsi net 4 dienas, iki priėjo galutinių rezultatų įvairiose sporto šakose.

Kalėdinių atostogų metu Adelaidėje įvyko ir Australijos lietuvių bendruomenės suvažiavimas. Tik vargu jis teisėtai atstovavo visą lietuvių bendruomenę, nes iš turinčių teisę balsuoti apie 5300 lietuvių visoje Australijoj, rinkimuose dalyvavo tik 193 ir išrinko 53 atstovus (po 1 nuo 100). Tas aiškiai pasako, kad ALB vadovybėje ir statute yra plyšių kurie šaukiasi skubaus taisymo. Gal naujai išrinkta krašto valdyba bent nors geriau darys, kad rinkimų daviniai nebūtų tokie liūdni. Į valdybą išrinkta: Keraitis, Labutytė, Maksvytis, Nagys, Protas, Jonaitis ir Žaharas. Kandidatai—Daukaras, Gyliauskas ir Pačėsa.

MENO DIENOS

Viens iš gražiausiai praėjusių reikia laikyti lietuvių **meno dienas.** Pasirodė 5 lietuvių mišrūs chorai iš įvairių Australijos vietovių. Gražiai padainavo jungtinis choras iš 160 krūtinių veržėsi lietuviška daina, pakaitomis vadovaujant visiem chorvedžiam, atrodė kažkas didingo. Turėjo progos pasirodyti scenos megėjai, literatai ir visų sričių menininkai.

SKAUTŲ STOVYKLA

Naujų Metų sutikimu buvo pradėta Mt. Crawfordo kalnuose Australijos rajono skautų Jubiliejinė Stovykla. Stovyklavo 214 skautų. Sausio 6, sekmadienį, susilankė daug svečių. Prie lietuviškais motyvais įrengto skautiško altoriaus kun. P. Dauknys aukojo mišias ir pasakė pamokslą. Skautai, sk. Plukui akomponuojant akordeonu, giedojo lietuviškas giesmes. Pirmą kartą Australijos kalnais ir pušynais nuskambėjo lietuviškas "Pulkim ant kelių". Stovyklą aplankė ir svečias ir JAV p. J. Bačiūnas. Laužo metu įteikė 50 dol. auką iš Lietuviškos Širdies Fondo ir asmenišką 5 svarų auką.

Visą bendrai paėmus, tai buvo lietuviško ryžto ir vienybės šventinės dienos. Nors turime nesklandumų, ir skirtingų nuomonių, bei įsitikinimų, bet tautiniuose reikaluose mokame būti ir vieningi.

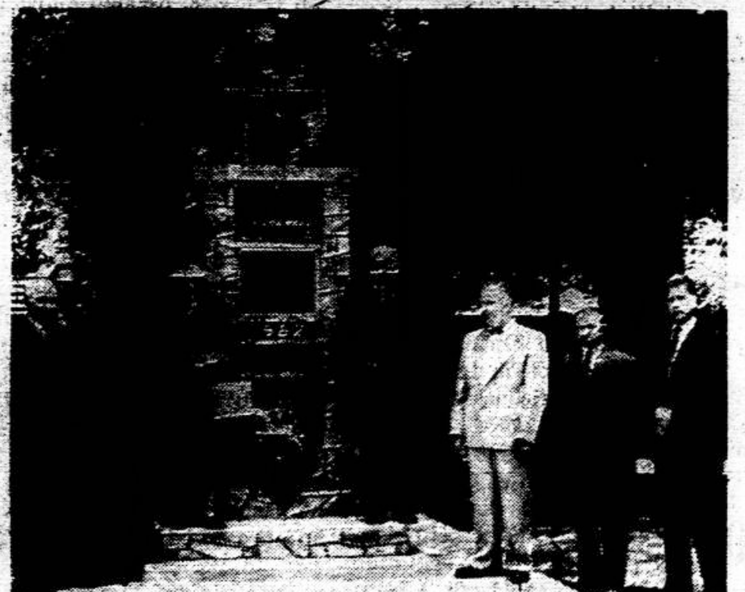

LIETUVOS ŽEMĖS paminklas šv. Kazimiero koplyčios šventoriuje Adelaidėje. Kairėje B. Dičiūnas, kun. A. Kazlauskas, A.Stanaitienė, už jų Pusdešris ir Zakis; dešinėje: P. Stanaitis, Langevičius, Milaknis ir Urnevičius. Nuotr. V. Vosyliaus.

MAŽOS PARAPIJOS DIDELĖS AUKOS

Sioux City, Iowa — Šv. Kazimiero lietuvių parapija yra vienintelė visoje didžiojoje Iowos vyskupijoje. Ši parapija yra nedidelė: turi tik 78 šeimas. Nėra nei vieno lietuvio gydytojo, inžinieriaus, turtingo prekybininko. Parapiečiai daugiausiai dirba skerdyklose, o 10 šeimų jau antri metai kaip nedirba. Tačiau praeitais metais lietuvių parapija savo dosnumu buvo pirmoji visoje Sioux City vyskupijoje.

Klebons kun. S. Morkūnas paruošė metinę aukotojų apyskaitą, atspaustą knygą su bažnyčios nauja nuotrauka, kurioje matyti Nekalčiausios Marijos Širdies paminklas ir klebonijos pastatas. Už atspausdinimą apmokėjo J. Rutledge laidotuvių namai. Iš apyskaitos matosi, kad 1962 pajamų turėjo 36,049.30., išlaidų — 25,006.45. Sausio 1 parapija turėjo pinigų bankuose 74,946.47; iš jų 68,000 pradžios mokyklos fonde. Per metus sutaupyta 11,042.85.

Praeitais metais stambesnes sumas aukojo: B. McGarry — 760 dol., J. Vizintos — 550 dol., kun. S. Morkūnas —435 dol., L.O. Haefs, paprastas darbininkas, turįs 9 asmenų šeimą, vienas šeimoje dirbantis 424 dol., Ch. Valulskas 8 asmenų šeimoje vienas dirbąs — 267 dol., B. Zebus, sargas kurio dvi dukros studijuoja universitetuose, o vienas dirba —327 dol., M. Balčiūnaitė, jauna mergaitė — 386 dol., M. Bulota— 372 dol., S. Meškeliūnienė, gaunanti mažytę senatvės pensiją — 172 dol.

Ir parapijos vaikai neatsiliko nuo tėvų savo dosnumu, laimėdami pirmą vietą visoje Sioux City vyskupijoje. Praeitais metais 65 vaikai suaukojo 1, 015,79 dol. Per 11 metų vaikai yra suaukoje 8,000 dol.

Prieš 11 metų kun. S. Morkūnui atvykus į šv. Kazimiero parapiją, pirmą sekmadienį iškilmingom paskutinėm mišiom ir naujo klebono atvykimo proga, atsilankė į pamaldas 18 žmonių. Nors per tą laiką 90 senų ateivių iškeliavo į amžinybę, ištiko du dideli potviniai, 1954 metais didžiausios skerdyklos uždarymas, paliko be darbo 62 šeimos, gi 35 šeimos išsikėlė, bet Dievui laimінant ir kun. S. Morkūnui sunkiai dirbant, parapija išsilaikė ir dar pakilo. Per 11 metų surinkta milžiniška suma (337, 438,89 dol.) tai tik iš 78 šeimų — 332 žmonių, įskaitant mažus vaikus, ligonius, bedarbius ir vargšus. Klebonas,atsisakydamas būtinų atostogų, dirbdamas net fizinį sargo darbą ir dažnai už kelius, yra sutaupęs parappjai 30,000 dol. ir pats yra paaukavęs parapijos reikalams ir pradžios mokyklos fondui 3,000 dol.

Per 11 metų išmokėta 24, 100 dol. aukštesnės mokyklos skolos, sumokėta 80,000 dol. aukštesnės mokyklos statybai ir išlaikymui, išleista 40,000 dol. bažnyčiai atnaujinti, 27 vitražams, šviesoms, Nekalčiausios Marijos Širdies paminklui, Šiluvos Marijos, varpam, naujiem šaligatviam, naujam žemės sklypui ir kitiem bažnyčios, klebonijos ir parapijos nuosavybės pagerinimams. Be to, įkurtas pradžios mokyklos fondas. Jam sutaupyta jau 68, 000 dol. Viso buvo sutaupyta 74,946.47, bet dalis išleista parapijai, diocezijai išlaikyti ir misijom.

Lietuviai ir labdarybės atžvilgiu pralenkia kitus. Dalis senų ir naujų ateivių jau kelinti metai, kaip siunčia daug siuntinių į Lietuvą, Sibirą ir kitus kraštus. Klebonas yra pasiuntęs jau visą šimtą siuntinių, o kai kurie jo parapiečiai, pasekė klebono pavyzdžiu, pasiuntė nuo 50 iki 80 ir daugiau siuntinių.

Vietos vyskupas labai džiaugiasi kun. S. Morkūno vadovavimu, parapiečių dosnumu ir gražiais jų artimo meilės darbais. Dideli darbai atlikti, parapiečiam vieningai ir sutartinai dirbnt su prityrusiu ir pasišventusiu klebonu.

Vietinis

MŪSŲ PASTANGOS LIETUVAI LAISVINTI

(atkelta iš 3 psl.)

tiją. Altas įvedė tradiciją, kad kiekvienais metais Vasario 16 abiejuose JAV Kongreso rūmuose būtų surengtas Lietuvos nepriklausomybės minėjimai su lietuvių dvasiškių invokacijomis,su senatorių bei kongresmanų kalbomis apie Lietuvą ir jos laisvinimo klausimus.

Pasitenkinus tik keliomis pastabomis iš Alto praeities darbų, bent trumpai pažvelgkime į tai **kas dirbama Alto dabar ir kokie yra ateities darbų planai?**

1962 metais Altui persitvarkius, padidinus centro valdybą, įsteigus centro biūrą, Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės siekiančiai lietuvių visuomenei padedant, tarp kitų, rūpinsis šiais darbais ir reikalais:

1. Laikantis jau nusistovėjusios tradicijos, prašys, kad lietuvių draugai parlamento nariai ir šiemet suruoštų Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimą JAV kongrese.

2. Prašys valstybių gubernatorių ir miestų valdžių skelbti Lietuvių dieną (Vasario 16) specialiomis proklamacijomis.

3. Ves akciją, kad Laisvos Europos Komitetas per savo išlaikomą Laisvos Europos radiją duotų ir lietuvių, latvių bei estų kalbomis programų transliavimą už geležinės uždangos.

4. Drauge su latvių ir estų veiksmiais ves kovą prieš sovietinį kolonializmą Pabaltijo kraštuose, pradedant Jungtinių Tautų delegacijų informavimu apie padėtį Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje ir ruošiant dirvą iškelti jų nepriklausomybės bylą Jungtinėse Tautose.

5. Dar prieš Vasario 16 išleis anglų kalba biuletenį apie Lietuvos dabartinę padėtį ir mūsų pastangas padėti Lietuvos žmonėms išsilaisvinti iš žiaurios bolševikų vergijos. Jei bus lėšų, toks biuletenis bus leidžiamas periodiškai.

6. Centro biuras stengsis plačiau ir dažniau informuoti Amerikos visuomenę per spaudą ir kitas žinių perteikimo priemones apie Lietuvą. Susilaukus stipresnės visuomenės moralinės ir medžiaginės paramos, bus leidžiamos anglų kalba knygos apie mūsų tautą ir jos šiandieninius rūpesčius.

7. Bus sudarytos atitinkamos komisijos, kurios talkins Alto valdybai ir jos centro biūrui.

8. Bus palaikomi ryšiai su kitais Lietuvos išlaisvinimo veiksniais bei bendrinėmis lietuvių organizacijomis.

9. Bus teikiama parama Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto informacijos tarnybai (iš Vatikano, Romos ir Madrido), transliuojančiai lietuvių programas Lietuvon ir leidžiančiai Eltos informacinius biuletenius vokiečių, prancūzų, anglų, italų ir ispanų kalbomis.

10. Ir toliau bus palaikomi ryšiai su JAV valdžios visomis šakomis ir departamentais, ypač su Valstybės departamentu.

Iš šių kelių čia paminėtų punktų galima numanyti, kas šiuo metu yra dirbama **Amerikos Lietuvių Taryboje** ir kas bus dirbama ateityje.

Visiems šiem ir kitiem su Lietuvos išlaisvinimu susietiem darbam dirbti reikalinga visų lietuvių vienybė, reikalingas pirmųjų kovotojų dėl Lietuvos nepriklausomybės ryžtas, pasiaukojimas ir lėšos.

Vasario 16, Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo minėjimo iškilmės, tesukelia mumyse tą ryžtą, tesudaro ir medžiagines galimybes atlikti viską, ką Altas esamomis sąlygomis gali atlikti didžiajam tikslui —Lietuvos laisvinimui.

Dalyvaukime Vasario 16 minėjimuose, o kas negalės to padaryti, kiekvienas atskirai atnaujinkime savo ryžtą ir suteikime Altui savo **metinę tradicinę auką,** nes vasario mėnuo yra tradicinis laikotarpis telkti lėšas Lietuvos išlaisvinimui. Tą tradiciją Amerikos Lietuvių Taryba įvedė netrukus po Lietuvos okupacijos — 1941 metais.

Visi vieningai jungkimės į kovą už Lietuvos išlaisvinimą.

Amerikos Lietuvių Tarybos Prezidiumas

E. Bartkus, T. Blinstrubas, P. Dargis, Dr. K. Drangelis, Dr. P. Gritaitis, A. Rudis, Dr. Vl. Šimaitis, L. Šimutis, J. Talalas, M. Vaidyla.

Metinē auka Lietuvos laisvinimui

Giliai atjausdamas skaudžią Lietuvos padėtį, griežtai stovėdamas už jos išlaisvinimą ir, atnaujindamas savo ryžtą aktyviai dalyvauti išlaisvinimo pastangose, deduos prie to ir savo auka. Neturėdamas galimybės dalyvauti Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjime, savo auką $.......... siunčiu tiesiai į Amerikos Lietuvių Tarybos centrą —

Lithuanian American Council, Inc.
6818 So. Western Ave.
Chicago 36, Illinois

Vardas, pavardė ....

Adresas ....

....

....

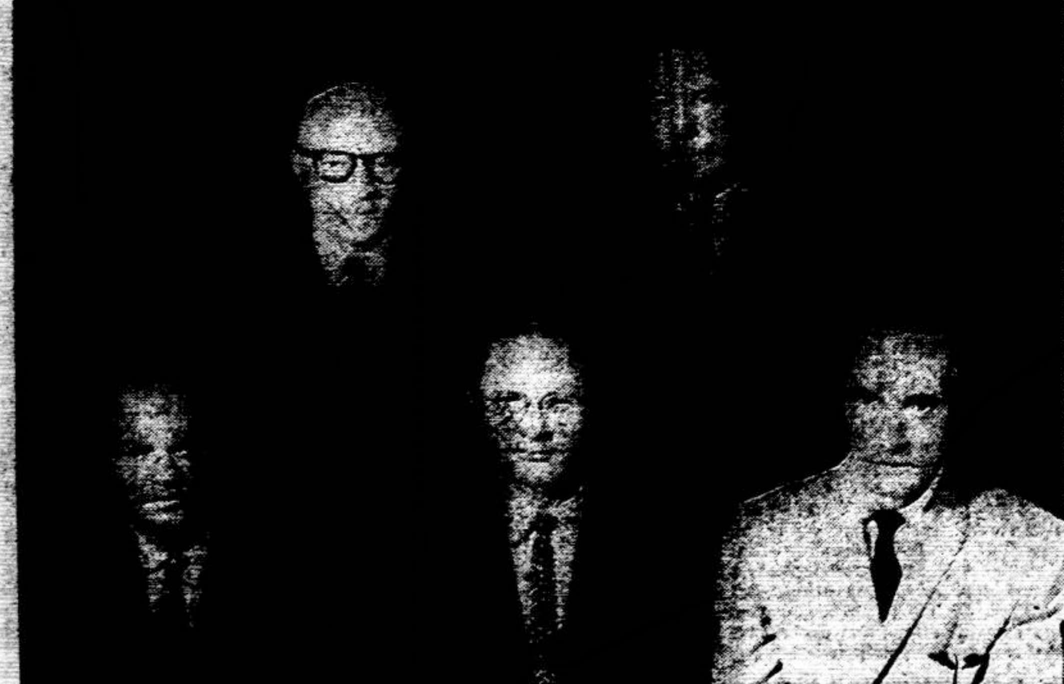

LIETUVIŲ FONDO VALDYBA, iš k. į d. pirmoj eilėje dr. Vladas Šimaitis — iždininkas, Teodoras Blinstrubas pirmininkas, Antanas Rūkštelė — vicepirmininkas; antroje eilėje — Stasys Rauckinas — narys informacijai Jonas Vaičekonis — sekretorius.

Mirė Liucija Krikščiunienė, Darbininko skaitytoja

Sausio 20 sekmadienį, sulaukusi 71 metų, Hartfcrdo ligoninėje mirė Darbininko skaitytoja Liucija Krikščiūnienė, gyv. 41 Village Str., Manchester, Conn. Buvo gimusi 1891 lapkričio 15 Lietuvoje. Mančesteryje gyveno tik paskutinius šešeris metus pas ištekėjusią savo dukterį Mrs. Albert Gayson. Daug metų gyveno Washingtone ir 15 metų Hartforde, kur priklausė šv. Trejybės lietuvių parapijai ir lietuviškom draugijom. Velionė paliko nuliūdime keturis sūnus — Stasį, Zigmantą, Povilą ir Joną, ir dvi dukteris, iš kurių Margarita yra netekėjusi. Taip pat paliko 17 vaikaičių ir daug giminių. Po gedulingų mišių Švč. Trejybės bažnyčioje Hartforde, sausio 24, trečiadienį, palaidota šv. Ksavero kapinėse New Milford, Conn., kur gyvena sūnus Zigmantas A. Krikščiūnas su šeima.

(M.C.)

IŠ VISUR

— **Vatikano** valstybės pasekretoriaus arkivysk. Antonio Samore tėviškėje, Italijoje, pastatytas viešai matomas lietuviškas kryžius. Šį vaizdelį arkivysk. A. Samore panaudojo savo kalėdinių sveikinimų atvirukam. Jis mielai prisimena Lietuvą iš 1932-1938 metų, kai Kaune buvo Šv. Sosto nunciatūros sekretorium; yra nuoširdus lietuvių bičiulis. Būdamas Washingtone 1947 metais Apaštališkos delegatūros patarėju, čia taip pat palaikė artimus ryšius su lietuviais, ypač prel. Pr. Juru, skaitė Darbininką, kuris jį lankydavo dar ir Pietų Amerikoje. Lietuviškas kryžius jo tėviškėje pastatytas kun. V. Mincevičiaus ir Italijos lietuvių bendruomenės rūpesčiu.

— **Prel. L. Mendelio** vadovaujama šv. Alfonso lietuvių parapija Baltimorėje praėjusių metų Advento dienomis suaukojo 15,000 dol. raupsuotiem padėti.

— **Stasys Dirmantas ir Antanas Rukuiža,** pernai sulaukę 75 metų, buvo pagerbti surengtu jiem minėjimu Chicagoje, Jaunimo Centre, sausio 19. St. Dirmantas Lietuvoje buvo krašto apsaugos ministeriu, generolu, universiteto profesorium. Antanas Rukuiža, miškininkas, yra profesoriavęs Dotnuvos Žemės Ūkio Akademijoje ir daug prisidėjęs prie Lietuvos miškų tvarkymo.

— **Kun. Jonas Borevičius,** S.J., ilgą laiką buvęs Aušros Vartų lietuvių parap. kelbonu Montrealyje, atšauktas naujom pareigom į lietuvių jėzuitų centrą Chicagoje. Jo vietoje klebonu paskirtas kun. K. Pečkys, S.J.

Dr. S. Lunas, kilęs iš Kauno, medicinos mokslus baigęs Vokietijoje, Hamburge, o praktiką atlikęs Amerikoje, gavo gydytojo teises ir įsikūrė Ridgeville, Ohio, atidarydamas savo kabinetą.

— **Lietuvių Fondo** narių metinis susirinkimas šaukiamas gegužės 18 d. 2 val. popiet Chicagoje, Jaunimo Centre (5620 So. Claremont Ave). Vakare ten pat įvyks pobūvis. Susirinkime bus renkama LF taryba. Kontrolės komisija, išklausyti pranešimai, aptarta LF veikla. LF taryba, pranešdama iš anksto, tikisi, kad ir toliau gyveną LF nariai galės susirinkime dalyvauti. Laukiama, kad prieš susirinkimą visose LB apylinkėse bus paspartintas LF narių telkimas ir jų įnašai.

Pons Toks ėjo gatve ir juokėsi net susiriesdamas. Praeiviai sustodami palinguodavo galva. Vienas išdrįso paklausti.

— Sakyk, ko taip juokiesi?

Ponas Toks dar labiau pasileido kvatotis.

— Ar tik jis nepamišo? — prasitarė kitas praeivis.

Ponas Toks sustojo juokesis, pervėrė abi žmogystas šnairiomis ir šiurkščiai paklausė:

— Ar tik pamišę juokiasi?

— Ne! Žinoma, ne, — susigriebė abu praeiviai, —Juokiasi ir nepamišę, kai yra linksma.

— Tai, vadinasi, jums abiem nelinksma?

Abu praeiviai patraukė pečiais, nesuvokdami ką galėtų atsakyti.

— Vadinasi, judu esate prieš demokratiją, prieš šio krašto tvarką, prieš konstituciją, — rietė ponas Toks žmogėnus. — Aš tuojau judu iš Amerikos išvyčiau.

— Už ką? — išsižiojo abu piliečiai. — Mes esame padorūs gyventojai, čiagimiai, tikri demokratai . . .

— Tokie jūs ten demokratai, jeigu nesijuokiate. Ar nežinote, kad šiame krašte visi turi būti linksmi, patenkinti, džiaugtis gerove, šypsotis. Paniūrėlių čia nereikia. Niekas jų nemėgsta. Toki čia papročiai, tokia linksma demokratija! — mokė ponas Toks senus amerikonus.—Prašau tuojau juoktis!

— Jei ne juokinga, tai kaip gali juoktis? — atkirto abudu vienu ypu.

— O ar niekada nebandėte juoktis, kai yra nejuokinga?

— Ne! Kaip gali juoktis, jei juokas neima.

Kaip tai neima? — rūstinosi ponas Toks. — Sakykite: "Cheese!" . . . Na, pradėkite: "Cheese!" . . .

— Cheese! — prasišiepė abu piliečiai, nusišypsojo ir ėmė kvatotis.

— Matote, kaip galite būti linksmi ir pagelbėti mūsų demokratijai. — dėstė ponas Toks. — Dabar ir jūs, kaip visi kiti. Nieku neišsiskiriate. Ak, jūs bezdžionės! — susikeikė ponas Toks ir nuėjo savo keliu, lietuviškai užtraukęs:

"Tėvas atvažiavo, mokė vaikus savo, o jūs vaikai taip darykite, kaip tetukas daro!"

AČIŪ! Laikrodis eina tiksliai.

ŽIEMOS sportas kalnuose. Nuotr. V. Maželio.

LIETUVIŠKA VĖLIAVA VIRŠ MIESTO

Los Angeles, Calif. Minint Lietuvos Nepriklausomybės šventę vasario 10, virš miesto rotušės plėvesuos lietuviška vėliava. Šį pažadą gavo lietuvių delegacija, atsilankiusi pas miesto burmistrą Sam Yorty. Audienciją išrūpino ir jai vadovavo Lietuvos konsulas J.J. Bielskis. Delegacijoje dar dalyvavo rašytoja Alė Rūta, inž. J. Jodelė ir Lietuvių Dienų leidėjas A. Skirius. Maloniame pasimatyme burmistras taip pat pažadėjo tą dieną išleisti specialią proklamaciją ir, jei aplinkybės leis, asmeniškai dalyvauti.

Minėjimo programa numatyta tokia: 9:30 val. iškilmingas vėliavos pakėlimas prie miesto rotušės (City Hall), dalyvaujant Lietuvos atstovui J. Kajeckui, konsului dr. J.J. Bielskiui ir lietuviškai visuomenei. Visi kviečiami rinktis punktualiai. Moterys prašomos vilkėti tautiniais rūbais.

Mišios 10:30 val. Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje. Po pamaldų 12:15 val. iškilmingas minėjimas ukrainiečių salėje (4315 Melrose Str.); Pagrindinis kalbėtojas bus Lietuvos atstovas Juozas Kajeckas. Lietuvių Rašytojų Draugija iškilmių metu įteiks LRD literatūros premiją. Meninę programą atlieka parapijos choras. Ši iškilmių dalis nebus ištęsta. Po pietų 3:00 vl. Hollywood Roosevelt viešbutyje (7000 Hollywood Blvd.) prasidės banketas Lietuvos atstovui pagerbti. Bilietai į banketą rezervuojami Lietuvių Dienose (NO-4-2919) pas A. Skirių iki vasario 7. Vietų skaičius ribotas.

Los Angeles Alto skyriaus valdyba kviečia visus lietuvius savo dalyvavimu parodyti lietuvišką solidarumą ir ryžtą laisvės kovoje ištverti iki pergalės. (**Alto Inf.**)

NEUŽMIRŠKIM, KĄ TURIM

Jonas Miškinis

Kaž kodėl mėgstam dažnai kalbėti bei rašyti, kad mums stinga svetimomis kalbomis apie Lietuvą informacijų. Girdi, to neturėdami, negalim tinkamai kitataučių informuoti. Atsiet, neturim tuo reikalu tinkamos propagandinės literatūros. Atrodo, kad taip kalbėdami, lyg užmirštam visa tai, ką turim. Norim kažko naujo, geresnio, tikslesnio, įdomesnio. Net ir LF milijoninį vajų vykdydami taip pašnekame.

Argi neturime leidinių svetima kalba apie Lietuvą?

Jei mano, eilinio darbininko, knygų spintoje yra per 10 knygų anglų kalba apie Lietuvą, tai manau, kad pas kitus panašių knygų yra žymiai daugiau. Štai veikalas "The Story of Lithuania". Šioje knygoje vaizdžiai, įdomiai nušviesta Lietuvos praeitis ir dabartinė okupacija. Kita literatūra taip pat panašaus turinio. Be to, turim nemažai mūsų rašytojų kūrinių išverstų į svetimas kalbas. O leiddžiamas **Lituanus** žurnalas ar nepasitarnauja savo turiniu informacijai apie Lietuvą? Kalbėti, kad neturim tinkamos informacijos svetimomis kalbomis, atrodo, lyg patys kertam šaką ant kurios sėdim.

Žinoma, sustoti ir daugiau nerašyti, būtų grįžimas atgal. Reikia ir privalu rašyti — Lietuvos pavergėjų propagandai atremti. Bet kas iš to, jei tos literatūros nebus kas skaito?

Mano manymu, reikėtų daugiau spausdinti propagandinio turinio brošiūrių, kuriose turėtų atsispindėti Lietuvos pavergėjų darbai: mūsų tautinės kultūros žlugdymas, kultūrinių paminklų naikinimas, katalikybės persekiojimas, bažnyčių uždarinėjimas, tautos naikinimas, ekonominio ir ūkinio gyvenimo griovimas ir t.t.

Spauda

Mes daug rašome savo spaudoje apie vargstančią Lietuvą. Kiekvienais metais, Vasario 16 proga, skaitom Vyriausiojo Lietuvos Laisvinimo Komiteto atsišaukimus, veteranų atsiminimus ir vertingus rašinius. Vasario 16 prisiminti. Bet to dar maža. Reikia mums belstis į svetimą spaudą ir per ją informuoti apie Lietuvą kitataučių visuomenę. Juk kiekvienoj didesnėj lietuvių kolonijoj yra vietinė spauda, tačiau labai retai kada pasirodo joj žinutė apie Lietuvą ir Vasario 16 minėjimus. Tiesa, kai kurie švenčių rengimo komitetai pakviečia vietos spaudos atstovus, bet iš jų mažai naudos. Kartais skelbimų nežymioj vietoj parašo keletą nereikšmingų eilučių tai ir viskas. Reikėtų mums patiems rašyti. Juk svetimomis kalbomis rašančių turim savo žmonių, tai jų pagelba reikia į svetimą spaudą veržtis, ypač Vasario 16 proga. Kad ir tektų spaudai už patalpintą rašinį atlyginti, bet būtų daug atsiekta propagandai.

Televizija

Skundžiamies, aimanuojam, kad mažai skaitom ir nesidomim lietuviška spauda. Nenorėkim, kad ir kiti mūsų tautos tragišku likimu domėtųsi. Kitataučiai irgi nemėgsta apie kitus skaityti — labiau linkę televizijoj žiūrėti. Laikas būtų ir mums veržtis su savo lietuviška programa televizijon. Tačiau to pasiekti galim tik turėdami pinigo. Lietuvos laisvinimo veiksniams reikėtų susirūpinti, pasvarstyti ir planingai to siekti. Jei mums pavyks Lietuvių Fondas sudaryti vieno milijono, tai tada gal ir per televiziją galėsime šį tą pasiekti.

Šiais laikais radijo ir televizija propagandai plėsti ir jai atremti yra geriausia priemonė.

Lietuvių Fronto Bičiulių suvažiavimas

Lietuvių tautos tragedijos naktyje esama ir šviesesnių momentų. Tie nakties žiburiai yra lietuvių rezistencija ir jos žmonės, kurie savo pasiaukojimu pasipriešino ir tebesipriešina tiek okupantui, tiek visam tam, kas naikina lietuvių tautą.

Negalėdami aktyviai dalyvauti tautos fronte savame krašte, LF bičiuliai vasario 9-10 ruošia Atlanto pakraščio suvažiavimą. Kviečiame atsilankyti į tą suvažiavimą visus tuos, kurie Lietuvos rezistentams jaučia pagarbą ir įvertina jų darbus.

Vasario 9 šeštadienį, 10 val. ryto Baltų laisvės namuose, (131 East 70th Str., New York) bus vieša paskaita tema **"Tautinė Vienybė"**. Vyriausias moderatorius dr. Juozas Girnius. Tema padalinta į tris sritis: 1. kultūrinė (diskusijas praves dr. J. Girnius); koreferentai: prof. dr. J. Puzinas ir dr. K. Ostrauskas; 2. politinė (referuoja min. V. Sidzikauskas); koreferentai B. Bieliukas, V. Vaitiekūnas ir Vyt. Volertas; 3. kartų santykiai (prof. dr. A. Klimas); koreferentai: Kęstutis Kudžma ir Juozas Boley.

Tos pat dienos vakare banketas-pobūvis su šokiais 8.00 val. gražioje Ridgwood Lane salėje, 1001 Irving Ave. (kampas Covert Str.), Brooklyne. Šokiai tęsis iki 1.00 val. ryto, grojant Romo Butrimo orkestrui. Linksmojoj daly praskris tradicinis LFB humoro laikraštis "Skersvėjis".

Auka asmeniui 6.00 dol., studentam $3.00. Svečiai bus pavaišinti lietuviškai pagamintu maistu. Salė pasiekiama važiuojant BMT Canarsie linija iki Halsey stoties.

Vasario 10, sekmadienį 11,00 val. Apreiškimo parap. bažnyčioje, 259 North 5th Str., Brooklyne, N.Y., bus aukojamos mišios už žuvusius Lietuvos laisvės kovotojus. Tuojau po pamaldų, 12.00 val., parapijos salėje viešas partizanų minėjimas su įdomia programa: bus rodomi paveikslai apie partizanus, New Yorko vyrų oktetas pasirodys su partizaninėmis dainomis, vadov. muz. Al. Mrozinskui, deklamacijos iš partizanų poezijos ir k.

Bilietus ir stalus į banketą-pobūvį užsisakyti ir pinigus atsiųsti iki vasario 5 d.: 1. J. Andriušis, Haven Realty, 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N.Y., tel.: VIrginia 7-4477. 2. dr. Br. Radzivanas, 84-16 110 Str., Richmond Hill 18, N.Y., tel.: HIckory 1-9720. 3. Rūta Žukaitė, 90-16 Park Lane South, Woodhaven 21, N.Y., tel.: VIrginia 7-4513.

DARBININKO SKAITYTOJAM

DARBININKO administracija labai prašo neuždelsti atsilyginti už laikraštį. Raginimas sudaro naujas nereikalingas išlaidas.

SKAITYTOJAMS palengvinti išsiųsti prenumertą, dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu:

Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Prašau pratęsti prenumeratą 1963 metams.

Vardas ir pavardė ....

Adresas ....

Prašau siuntinėti *Darbininką* 12 mėnesių už $5.00 (pažįstamui, neturtingiem, ligoniam)

Vardas ir pavardė ....

Adresas ....

Siunčiu:
už prenumeratą $.............., aukų $.............. Viso $..............

.... (Data) .... (Parašas)

DISPLAY

NURSES

Operating Room Supervisor Instructor

Nurse with B.S. Degree preferred, but will consider equivalent in experience. 200 bed J. C. A. H. General Hospital in Northwestern Pennsylvania, within easy driving distance of Pittsburgh. Newly built professional affiliation. Dual responsibility of teaching and supervision. Liberal employee benefit program includes sick leave, retirement plan and 4 weeks vacation. . . Pleasant living quarters position available immediately. Salary open.

Write to administration

OIL CITY HOSPITAL
East Bissell Ave.
Oil City, Pa.

REG. NURSE ANESTHETIST

Needed At Once
Salary Open
50-bed General Hospital
also

MEDICAL LAB TECHNICIAN

Reg. Preferredly
Male or Female — Salary Open

X-RAY TECHNICIAN

Salary Open
Liberal Personnel Policies
Write or Call Administrator

Lemos B. Warne Hospital & Clinic
207-213 Mahontongo St.
Pottsville, Penna.

Invest with First Federal of Coffeyville
"INSURED SAVINGS"
Current Rate
4½%
Save by Mail
First Federal Savings and Loan Association
COFFEYVILLE, KANSAS

QUARTZ CRYSTAL
ENGINEERS and TECHNICIANS
Expanding company has openings for qualified men in new engineering & development laboratory. Challenging opportunities to make important contributions to the advancement of the art in oscillator and filter crystals.
Contact: HOWARD DILLON, Chief Engineer
MIDLAND MANUFACTURING COMPANY
3155 Fiberglass Road Kansas City, Kansas Tel. FI 2-7950

ILGO GROJIMO LIET. PLOKŠTELĖS
(Long Play Hi-Fi Lithuanian Records)

20 operų arijų, A. Dičiūtė-Trečiokienė (3 plokštelės)	12.00
A. Šabaniausko dainų-šokių 2 albumai (X—$5.00 ir XI—$5.00	10.00
3 plokštelės su 48 įvairių polkų (1 pl. su 12 polkų $4.00)	10.00
Dainuojame su Rūta, Rūtos ansamblio 17 dainų (ster. $5.00)	4.00
Dainos iš Lietuvos, L. Juodis su Rūtos choru (stereo $4.50)	$3.50
Mano Lietuvos prisiminimai, L. Juodis; 14 liet. dainų	5.00
Pavergtos tėvynės dainos ir šokiai, J. Stukas: 2 plokštelės	8.00
Lietuviškos dainos ir šokiai, Monitor Co. 16 dainų ir šokių	4.50
16 lietuviškų šokių, akord. Ch. Daubaro	4.00
S. Barkus radijo vak. dainuoja, 10 dainų ir 10 kalėd. giesm.	5.00
Rožės ir tylūs vakarai, V. Stankus, 11 šokių muzikos	6.00
Lietuviški maršai, Br. Jonušas, įgrota 12 liet. patriot. maršų	7.00
Liet. dainų ir operų rinkiniai, J. Karvelis, 10 plokštelių po	5.00
Alice Stephens liet. kompozitorių 3 kūriniai (stereo $6.00)	5.00
Čiurlionio ansam. Mes padainuosim, 16 liet. dainų (st. $7.50)	6.50
Ar pameni . . . V. Stankus, 10 šokių muzika (stereo $7.00)	6.00
Tautinių šokių rinkinys (14 šokių)	5.00
Žirginėliai, Montrealio liet. dramos vaikams pasaka	5.00
Lithuanian, 2-speed record course	3.00
Dainos Lietuvai, 12 dainų komp. Sal. Čerienės	4.00
Milžino paunksmė (Montrealio liet. dramos teatr.) 3 plokšt.	15.00
Liet. dainų, šokių, polkų, Žukausko-Vasiliausko juokai	4.00
Tėvynei aukojam — 14 Dainavos ansamblio dainų	5.00
A. Stephens, Iš rūtų šalelės, 7 kalėd. giesmės ir 10 liet. dainų	5.00

DARBININKO ADMINISTRACIJA
910 Willoughby Ave. Brooklyn 21, N. Y.
Persiuntimo išlaidoms prašom pridėti 50¢

Norite geros—meniškos fotografijos
PORTRETO, ŠEIMOS, VAIKŲ
įvairių progų — vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobuvių ir pan. nuotraukų; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis padarys
VYT. MAŽELIS
422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Tel HYacint 7-4677

WHITE HORSE TAVERN
baras - restoranas
PRANAS BRUČAS, savininkas
86-16 JAMAICA AVE. Woodhaven 21, N. Y. Tel. VIrginia 6-9519
Salė vestuvėm, susirinkimam ir kitiem pobūviam
Salėje gali tilpti 100 dalyvių

REPUBLIC
Liquor Store, Inc.
322 UNION AVE. BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EV 7-2089
JURGIS J. JOKUBAITIS, Manager
Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinių, konjakų, midų — šventėms bei kitokioms progoms.

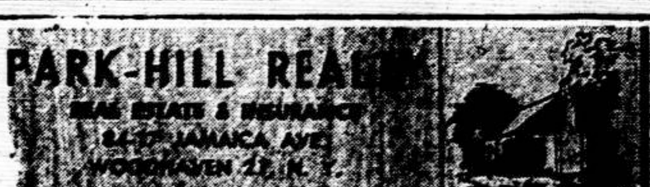

Čia Jūs rasite didelį pasirinkimą gražių namų, sklypų, apartamentų ir tai žemiausiomis kainomis. Čia galite visokeriopai apsidrausti; čia užpildomi valstybinių mokesčių - taksų blankai.
ALBERT F. PETERS - Petrauskas

DISPLAY

Nurses Instructor

in obstetrical nursing. B.S. degree required. 200 bed J.C.A.H. general hospital in northwestern Pennsylvania within easy driving distance of Pittsburgh. New well equipped professional school of nursing affiliated with state University. Opportunity for further study available. Liberal employee benefits include sick leave, retirement plan and four weeks vacation. Salary range $5.200 to $6.000 depending on qualifications and experience.
Apply to
OIL CITY HOSPITAL
East Bissell Ave.
Oil City, Pa.

WINTER GARDEN TAVERN Inc.
VYTAUTAS BELECKAS
Savininkas
1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)
Tel. EVergreen 2-6440
Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

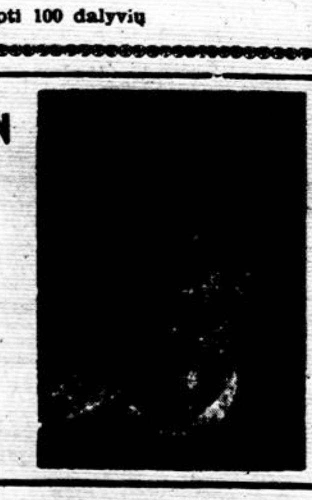

Aukos Darbininkui

$15. — A. [illegible], So. Boston, Mass., $12. — A. Zabarskas, Brooklyn, N.Y. $9. — G. Valiulis, Omaha, Nebr., $6. — M. Kurtinaitis, Cle Elum, Wash.

Po $5. — Kun. J.A. Kučingis, Los Angeles, Calif.; S. Jucius, Waterbury, Conn.; K. Weber, Brooklyn, N.Y.

Po $4. — J. Klimavičius, Dr. A. Norius, Brooklyn, N.Y., A. Biela, N.Y. City, F. Lukas, Howard Beach, N.Y., V. Kazakevičius, Maspeth, N.Y., V. Solomonas, Ozone Pk., N.Y.; O. Montvidas, Woodhaven, N.Y., P. Davidonis, P. Pleinis, F. Pukas, Phila., Pa.,; L. Roman, Allentown, Pa.; kun. A. Paškus, Erie, Pa.; Z. Martinonyte, A. Balcunas, F.Zička, So. Boston, Mass.; C. Pazo, Westboro, Mass.; S. Griešė, Dorchester, Mass.; J. Sarnauskas, Cambridge, Mass.; W. Jasinauskas, New Canoon Conn.; G. Kazelunas, J. Lukšys, M. Karpienė, J. Kazakauskas, Waterbury, Conn.; A. Pilibaitis, Newark, N.J.; A. Čekas, Matuchen, N. J.; M. Damijonaitytė, Boys Town, Neb. A. Mikėnas, Omaha, Nebr.; E. Kemfert, Arbatus, Md.; V. Lazauskas, Baltimore, Md.; E. Jurgutaitienė, Kansas City, Kans.; L. Rumšas E. Chicago, Ind.; J. Jasukaitis, Elizabeth N.J.; L. Bajorūnas, Detroit Mich.; P. Gaigalas, Timmins, Kanada.

Po $3.50. — L. Koppas, J. Sirutis, L. Rimkus, J. Digrys, H. Montvila, V. Vilimavičius, J. Savickas, K Jakas, J. Sirgedas, G. Koshys, Brooklyn, N.Y.

Po $3.00. — S. Vasikauskas, J. Raščius, Richm. Hill, N.Y.; B. Pocius, Brooklyn, N.Y.; K. Dusevičius, So. Boston, Mass.

Po $2.00 — C.J. Krušinskas, K. Bačiauskas, M. Klimas, J. Ceilius, S. Nutautas, Woodhaven, N.Y.; D. Penikas, A.L. Jasaitis, Brooklyn, N. Y.; V. Galinis, K. Buragas, V. Vaičiulis, Richm. Hill, N.Y.; M. Vaškas, kun. A. Senkus, N.Y. City; G. V. Alksninis, Maspeth, N.Y.; V. Lelis Rochester, N.Y.; J. Butkus, Belle Harbor, N.Y.; M. Šimavičius, J. Verbyla, J. Walentukiewich, So. Boston, Mass.; J. Grigas, Worcester, Mass.; J. Vaitkūnas, Canton, Mass.; S. Kaniavicius, Salem, Mass. M. Raudeliuniene, Brighton, Mass.; B. Paplaskas, Methuen, Mass.; A. Gerulat, J. Melynis, Kearny, N.J.; A. Strazdas, Roselle, N.J.; A. Lapinskis, Roselle Pk. N.J.; V. Slepakovas, Paterson, N.J.; kun. A. Steponaitis, Los Angeles, Calif.; B. Graužinis, Santa Monica, Calif.; A. Mikalausky, New Britain, Conn.; J. Radas, J. Šuopys, Detroit, Mich.; S. Bučmys, Dayton, O.; A. Vaičulis, West Mifflin Terrace, Pa.; M. Bilbut, Tamaqua, Pa.; J. Konitsky, St. Clair, Pa.; P. Simanonis, Chester, Pa.; A. Drižnius, Scranton, Pa. B. Walkauskas, M. Savukynas, Pittsburgh, Pa.; K. Bružas, P. Ličkus, K. Barzdukas, V. Ramonas, P. Pupius, Chicago, Ill.; P. A. Deltuva, Rockford, Ill.; S. Navickas, Hillside, Ill.; L. Kukanauza, Providence, R.I.

Po $1.50. — A. Sniečkienė, P. Urbonavičienė, P. Gagienė, K. Kazakevičienė, K. Ručinskas, S. Vielis, A. Sirgedas, V. Česnavičius, E. Daidynas, Brooklyn, N.Y.; S. Ziupka, Maspeth, N.Y.; E. Seirys, Franford, Kanada; K. Grajauskienė, Scarborough, Kanada.

Po $1.00 — N. Y. B. Draugelis, L. Baker, P. Jakštys, V. Jankevičius, M. Povilaitis, J. Šalkauskis, P. Beleckas, G. Anuška, J. Lukošius, A. Ryliškis, V. Ragažinskas, Brooklyn; V. Urbanas, G. Marinas, V. Labutis, E. Bačanskas, A. Šetikas, I.P. Skeivys, Richmond Hill; J. Yanushka, V. Rudzinskienė, N. Katinas, P. Šimkus, Maspeth; J. Abazoris, J. Vyturis, A. Spaičys, V. Dubauskas, S. Kligys, O Lukosevičius, O. Žilius, J. Navickas, Woodhaven; K. Karbočius, J. Gerutis, Amsterdam; M. Karaktis, Elmont; A. Ligmont, Ozone Pk.; M. Bernotienė, Jamaica, P. Sinkevičius, Jackson Heights; C. Wirketis, Uniondale; A. Reivitis, Middle Village; K. Kiburis, Queens Village; V. Butkys, Great Neck; A. I. Gruodis, Poughkeepsie; P. Jočys, Hudson; M. Kmieliauskas, Westbury; A. Gray, Bronx; F. Sprindys, Franklin Sq.; J. Gruodis, Monticello; K. Tumonis, Albany; Z. Šipaila, Rochester.

Mass. — E. Mark, A. Marcinkus, P. Pauliukonis, O. Sliupstikas, J. Babravičius, V. Dainys, U. Saduikis, O. Bačinskiene, So. Boston; M. Čepulionis, V. Senulis, A. Markvenas, V. Židžiūnas, F. Jurgelionis, Worcester; J. Narkus, J. Taper, M. Tatarunis, J. Saukimas, Lawrence; A. Bunumas, B. Austin, Athol; A. Shimkus, J. Levinas, Brighton, C. Jozak, A. Stravinsky, Methuen; B. Kovas, Norwood; A. Hintendorf, Brockton; K. Gedrim, Brighton; A. Rasmus, Stoughton; J. Stepanovich, Lowell; V. Chesnulis, Hyde Pk.; D. Kaczenas, W. Lynn; M. Shelanskas, L. Venčius, Haverhill; B.V. Jakutis, Medford; J.K. Naujalis, Avon; S. Luinis, Somerville; V. Gobin, North Chelmsford.

Pa. — G. Janušonis, K.J. Strawinskas, J. Gribas, J. Globis, F. Urbanavičius, Pittsburgh; M. Jankauskiene, N. Danilevic, Č. Tamašauskas, E. Belskyte, Phila.; D. Petraitis, Homestead; O. Oberaitiene, Wilkes—Barre; kun. V. A. Šimkonis, Luzerne; A. Žaliaduonis, Munhall, P. Alisauckas, Scranton.

N.J. Kun. P. Totoraitis, J. Jasukaitis, K. Grandienė, Newark; P. Maleckas, Kearny; L. Morkunas, Irvington; V. Sruoginis, Jersey City; D. Skuja, Kenilworth; A. Rudzitas, Elizabeth; O. Rekešienė, Paterson; P. Bieksha, Arlington; A. Samolis, Metuchen; A. Skučas, Plainfield.

Conn. A. Stanišauskas, M. Nartsky, Bridgeport; P. Laurinaitiene, J. Niaura, J. Kanapka, Waterbury; A. Kelminsky, E. Hartford; I. Grušas, Hartford; M. Bendoraitis, Trumbullen; B. Tamosaitis, New Britain; A. Macknis, Ansonia.

Mišrūs. P. Kazakas, J. Naujokaitis, V. Stankauskas, J. Montvila, Cleveland, O., J. Kiedis, Eastlake, O.; K. Cheslow, Euclid, O.; A. Kupčinskas, O. Anorlaskevicios, B. Girnius, E. Blass, Detroit, Mich.; kun. M.F. Daumantas, Dearborn, Mich.; A. Pacukewich, Nashua, N. H.; Liet. Amer. Social Klubas, Manchester N.H.; J. Burba, S. Šiaučiūnas, Chicago, Ill.; R. Mastienė, Cicero, Ill.; J. Stankus, Kankakee, Ill.; kun. A. Bardauskas, Lemont, Ill.; V. Rastonis, D. Berhstaytis, Providence, R.I.; A. Paleckis, St. Petersburg, Fla.; R. Kondrot, Lewiston, Me.; kun. B. Kaunas, O.S. J., Tomales, Calif.; J. Kavaliauskas Omaha, Nebr.; P. Dodiene, S.T. Louis, Mo.; V. Navickienė, East Chicago Ind.; kun. J. Patašius, Great Falls, Mont.; J. Kezinaitis, Hamilton, Kanada; K. Skrinskas, Vancouver, Kanada; O. Venskaitienė, Toronto, Kanada.

Nuoširdžiai dėkoja
Darbininko Administracija

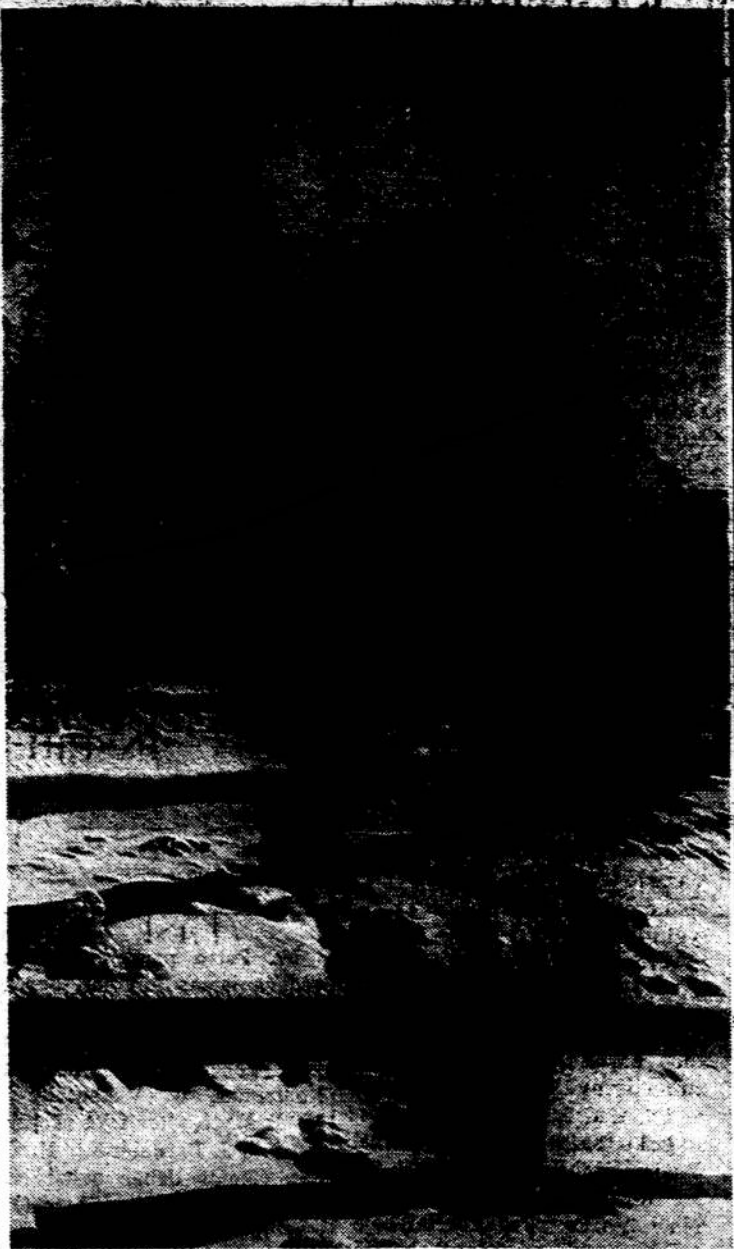

ŠARMUOTĄ DIENĄ. Nuotr. V. Maželio

LSS Pirmūną v.s. PETRĄ JURGĖLĄ ir brolius skautininkus KOSTĄ ir JULIŲ, liūdinčius dėl tėvo

A†A
P. A. JURGĖLOS

mirties, nuoširdžiai užjaučia

N. Y. TAURO ir NERINGOS tuntai

Mylimam Téveliui

A†A
STANISLOVUI PAPROCKUI

Lietuvoje mirus, gilią užuojautą reiškia Dr. VACLOVUI PAPROCKUI ir jo šeimai

New Yorko Lietuvių Gydytojų Draugija

RADIJO PROGRAMOS

[illegible]

Vedėjas
Step. Minkus
WLYN — 1360 kilocycles
Sekmadieniais nuo 1 - 1:30 val. p.p.

McKEESPORT, PA.
WEDO, 810 banga
Vad. kun. Alf. Sušinskas
705 Talbot Ave., Bradock, Pa.
Sekmadieniais nuo 1:30 val. p.p.

DETROIT, MICH.
WJLB, 1400 banga
Vedėjas Ralph J. Valatka
15756 Lesure, Detroit 27, Mich.
BRoadway 3-2224
šeštadieniais 4:30 - 5:30 popiet

HARTFORD, CONN.
WPOP, 1410 klc.
Ved. Alg. Dragūnavičius
273 Victoria Rd., Hartford 14, Conn.
Tel.: CH 9-4502
Sekmadienį — 11 - 12 val. dieną

PHILADELPHIA, PA.
WTEL, 860 banga
Vedėjas Adolfas Galgalas
335 Titan St., Philadelphia 47, Pa.
HOward 7-4176
šeštadieniais nuo 3:30 iki 4:00 v.p.p.

WATERBURY, CONN.
WWCO — banga 1240-1000 kl.
ved. Ant. Paliulis
321 Robinwood Rd.
pran. Edv. Melninkas
sekmad. — nuo 12:30 iki 2 val. p.p.

CHICAGO, ILL.
Sophie Barcus
šeimos radijo programos
Radijo stotis WOPA, Oak Park, Ill.
A.M. 1490 kilc.; F.M. 102.7 megac.
kasdien 10-11 val. r.; šešt. - sekm. 8:30-9:30 val. r.; Lietuviškos vakaruškos pirmadieniais 7-8 val. vak.

[illegible]

MIKE'S SERVICENTER
[illegible]
BATTERIES - TIRES
4560 BROADWAY
Cor. Nagle Ave. & Broadway
New York City

JUNK CARS WANTED —
TOP DOLLARS PAID. We pick up. If you want the Top Dollar Price call AP 7-2405 — ask for [illegible]
312 Logan St. Brooklyn, N. Y.

18 FT. MOVING VAN DRIVER & VAN WILL HELP LOAD & UNLOAD. $7 HR. — WILL GO ANY PLACE ANY TIME to 50 mi. O/D. Macy O'Neill — 9 E. 125th Street, N. Y. C.; FI 8-6878 — FI 8-6642.

Does your Home need Help? Call MR. THORN in Suffolk 516 MO 5-8494 in Queens & Nassau 516 PY 8-0310. Complete basements at low prices. Playrooms attic conversions extensions also displays. No obligation for our estimate. Special consideration to Religious Groups.

BETTER LATE THEN NEVER
PIANO LESSONS
PAY AS YOU
GO
Woodside L.I. area — TW 8-0662

ALERT BROKERAGE
General Insurance - Life Insurance
Premiums financed 10% down FSI
Promptly — Home visits. Special consideration to Religious Groups.
108-47 Corona Ave., Corona, L.I.
Ask for Mr. R. Funeshelle

DISPLAY

IMPERIAL JAZZ MEN SERVICE CENTER, Inc.
SEWING MACHINES Repaired - T. V. Repairs. All our work guaranteed. For the Best call ST 2-9008 Ask for AL

CARPENTRY ALTERATIONS
Additions - Finished Basements
Siding - Ceiling - Tiling
at reasonable rates, all work guaranteed. Special consideration to religious groups. 1505 Harding Park.
TI 2-4498 — FO 7-1759
ALFRED TETREAULT

JAckson 2-5642 WIsconsin 7-9130
GEORGE MANSER & SON Contractors. Complete insurance coverage - all types of waterproofing - brickwall pointing - interior & exterior painting. Are your walls leaking? We work on Churches & Institutions. 229 Clinton St. Bklyn 1, NY

HERMAN MILLER
Comprehensive STORAGE SYSTEM
1 price covers Furn. del. & instal. No extras. Most components avail. for immediate delivery.
Call for Appontiment
R & G Furn. Ser. — LE 2-0606

JOSEPH TORRES
23 Years of Experience
Modern and Antique
REPAIRING — RESTORING
Furniture Remodeled
French Polishing - Waxing Tables
Alcohol - Heat and Waterproofed
ANTIQUES
Bought and Sold
848 Scarsdale Avenue
Scarsdale, N. Y.
OR 2-4293

Prieinamiausiomis kainomis su labai geromis išsimokėjimo sąlygom ir pristatymu į vietą iš ONOS IVAŠKIENĖS
BALDŲ KRAUTUVĖS
galima gauti butui moderniški baldai, įvairios lempos, vaikam lovutės, virtuvės reikmenys ir k.
LITHUANIAN FURNITURE CO.
[illegible] West Broadway,
So. Boston 27, Mass.
Off. Tel.: AN 8-4618
Res.: AN 8-5001
Krautuvėje galima gauti DARBININKĄ, pratęsti prenumeratą arba užsisakyti naują.

25 METAI "March of Dimes". Pinigai renkami vaikų paralyžiui ir [illegible] pagelbėti.

FESTIVAL RESTORANAS IR BARAS
VACYS STEPONIS, savininkas
40 East 26th Street, New York City, N.Y. • MU 3-2928
GERI PIETŪS IR VAKARIENĖ — JAUKUS BARAS

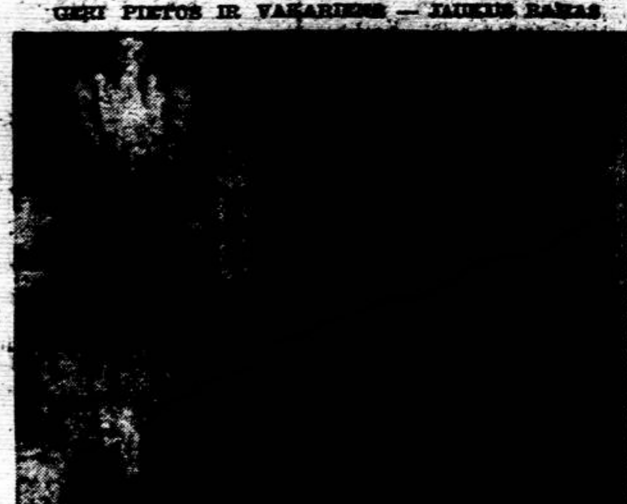

Salės vestuvėms, susirinkimams ir kitiems parengimams
Salėje gali tilpti 200 žmonių
LIETUVIŲ SUSIRINKIMAMS SALĖ NEMOKAMAI
[illegible]

[illegible] WIDA, prie Atlanto, atdaras visus metus
[illegible] Park, N. J. • 7-tos ir Park Ave. kampe • Tel.: PR 4-7788
Švarūs kambariai, rami vieta, pigus ir skanus maistas. Viešbučio salė išnuomojama įvairiems pobūviams. Prie viešbučio veikia restoranas ir baras. — Patogus susisiekimas traukiniu ir autobusais.
P. ir C. MAČIULIAI, savininkai

JUOZO IR IZABELĖS MISIŪNŲ
RAY'S LIQUOR STORE
Galima gauti įvairiausios rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų. Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno.
108-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: VIrginia 3-3544

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA
Silver Bell Baking Co.
Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai šventėms vestuvėms ir pokyliams tortai
DALIA ir ALBERTAS RADŽIŪNAS, sav
36-38-40 STAGG ST BROOKLYN 6, N Y
Telefonas: STagg 2-5938

S & G MEAT MARKET
ANTANAS VAITKUS, vedėjas
84-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N.Y. • Tel. VI 9-5077
buvusi J. MIRONO MAISTO KRAUTUVĖ
340 Grand Street, Brooklyn 11, N.Y. • Tel. STagg 2-4329
Papigintomis kainomis priimame užsakymus
VESTUVĖMS ir POBŪVIAMS
Pristato į namus lietuviškus skilandžius ir sūrius
— We take all orders special price for Weddings and Parties —
Home-Made Bologna

Joseph Andrusis - TRAVEL AGENCY - REAL ESTATE - Insurance
— HAVEN REALTY —
Kelionių biuras lėktuvais ir laivais. Apdraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudos, Income Tax užpildymas. Mutual Funds — Pinigų investacijos.
Kasdien nuo 9 iki 9 val.; Sekmadieniais popiet 1-5 val.
87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N.Y. • Tel. VI 7-4477

Naujai atidarytas
GROŽIO SALIONAS
"RŪTA"
ANNA MASILIONIS — diplomuota specialistė. Baigusi Paryžiuje. Įsikūrė Jamaicoje prie 88 gatvės, šalia J. Andriušio įstaigos. Važiuojant Jamaica traukinio linija, išlipti Forest Parkway stotyje.
ATLIEKA DARBĄ GRAŽIAI IR PIGIOMIS KAINOMIS. Pusmetinės prasideda nuo $5.00 ir t.t.
87-17 Jamaica Ave. • VI 9-6948
Woodhaven 21, N. Y.

Namų pardavimo bei apdraudimo reikalais kreipkitės
INSURANCE - REAL ESTATE
JOHN ORMAN AGENCY
110-04 Jamaica Avenue Richmond Hill 18, N. Y.
Tel. VIrginia 6-1800

Mr. & Mrs. MATTHEW MAŽEIKA
PARK FLORIST
Visokiomis progomis gėlės pristatomos veltui — F.T.D.
[illegible] JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
Tel. Virginia 9-3112

HOLY LIGHT
BAŽNYTINIŲ ŽVAKIŲ DIRBTUVĖ
RELIGIOUS CANDLES OF EVERY DESCRIPTION
Sav. B. KUČINSKAS
35 So. 8th Street . . . . . . Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 7-2155 Resid. ILlinois 8-7118

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJIENOS

G. Motiejūnas ir F. Kaminskas atliks solo partijas šį šeštadienį, vasario 2 d., įvykstančiame Clevelando vyrų oktete koncerte. Šis R. Babicko vadovaujamas oktetas dainuos A. Račiūno, A. Budriūno, A. Jakavičiaus, B. Dvariono, J. Karoso ir kai kurių nelietuvių kompozitorių kūrinius. Koncertas įvyks Ridgewood Lanes, 1001 Irving Ave., Brooklyne, N. Y. Pradžia 8 val. Po programos šokiai. Rengia Akademinio Skautų Sąjūdžio New Yorko skyrius.

Aušros Vartų parapijos Moterų Sąjungos 12 kuopos metinis susirinkimas įvyks šeštadienį, vasario 2 d. 7 val. vakare Kondrotų bute, 342 Hendrix Str., Brooklyn, N.Y. Kviečiame visas nares ir viešnias.

Kaziuko Mūgė įvyks vasario 24 Apreiškimo parapijos salėje. Mūgę rengia skaučių Neringos tuntas. Mūgėje su savo atskiru pavilijonu dalyvaus ir skautų Tauro tuntas.

Lietuvių Studentų Sąjungos New Yorko skyriaus valdyba pereitą penktadienį, , sausio 25, Atletų Klubo patalpose suruošė šių mokslo metų pirmojo semestro užbaigtuves — Finis semestri. Atsilankė daug lietuvių, latvių ir estų studentų. Rengėjai labai maloniai dėkoja visiems už dalyvavimą ir dėmesį jų pastangom.

Hedy Šimkus, gyvenus Brooklyne, mirė pereitą sekmadienį, sausio 27. Pašarvota Cornel namuose, 12-10 Liberty Av. City Line. Globoja Šalinskų laidotuvių įstaiga. Bus laidojama ketvirtadienį, sausio 31 d., 9 val. ryto iš šv. Silvestro par. bažnyčios. Paliko liūdinčius tėvus, keturiaš seseris ir vieną brolį.

PADĖKA

Ignas Kedžius, 70 m. gyv. Woodhavene, mirė sausio 19. Palaidotas iš Apreiškimo bažnyčios šv. Jono kapinėse. Paliko liūdinti žmona Anastazija, dukra Pranė Januškienė su šeima ir kiti giminaičiai. Velionies šeima dėkoja parapijos kunigams ir pranciškonam už šv. Mišias, Šalinskų laidotuvių įstaigai už paskutinį patarnavimą, visiems už gėles, užprašytas šv. mišias ir už atsilankymą į laidotuvių koplyčią bei užuojautas ir palydėjimą į kapines. Bručams dėkojame už skaniai paruoštus pietus.

Liūdinti žmona ir dukra

Parduodamas 8 šeimų namas su 4 mašinų garažu ir rūbų valykla 201-3 Maujer Str. ir Humbodlt Str., kampas Brooklyne. Kreiptis: Stasys Rumša, 203 Maujer Str., Brooklyn 6, N. Y.

Kuriama "Lito" taupymo ir paskolos bendrovė

Šiomis dienomis New Yorko lietuviai praturtėjo nauja lietuviška finansine įstaiga. Vytauto Vebeliūno iniciatyva buvo sukviesta grupė susipažinusių asmenų, kurie sudėjo pradinį kapitalą ir įsteigė taupos ir paskolų bendrovę "LITĄ".

Iš V. Vebeliūno teko patirti kad pradžioje naujoji bendrovė ribosis paskolomis automobilių pirkimui ir kitomis mažesnio pobūdžio paskolomis. Ateityje planuojama atkreipti didesnį dėmesį į nekilnojamo turto prekybą.

V. Vebeliūnas New Yorko apylinkės lietuviams yra gerai pažįstamas. Jis jau keliolika metų sėkmingai verčiasi federalinių ir New Yorko valstybės mokesčių patarėjo praktika. Kaip Korėjos karo veteranas, jis studijavo prekybą, komercinę bei mokesčių teisę ir yra New Yorko universiteto licenzijuotas sąskaitininkas (Public Accountant). Išlaikęs Iždo Departamento egzaminus, gavo teisę atstovauti ir ginti savo klijentus federalinių mokesčių bylose. Šią teisę jau daugelį kartų sėkmingai panaudojo.

Tikimasi, kad jo vadovaujama bendrovė ras pritarimo lietuvių tarpe ir netolimoje ateityje išsivystys į stiprią finansinę instituciją. Vienas iš pagrindinių bendrovės tikslų yra bandymas išvystyti kiek galima didesnę apyvartą lietuvių tarpe ir tuo būdu sulaikyti pajamų nubyrėjimą-išslydimą iš lietuviškosios bendruomenės.

V. Vebeliūnui talkininkauja Alg. Vedeckas, kuris kaip sistemų analizuotojas pagelbsti taupymo bankams modernizuoti sąskaitybos funkcijas, panaudojant elektronines skaičiavimo mašinas. Jis taip pat yra Korėjos karo veteranas, baigęs ekonomijos ir prekybos administracijos studijas (B.A. Econ. Brooklyn College, M.B.A. — Syracuse university) A.V.

Birutė Šetikaitė ir Vytenis Nenortas susižiedavo. Vestuvės numatomos gegužės mėn. Vytenis šiuo metu tarnauja JAV karo laivyne. Abu jaunieji priklauso Akademiniam Skautų Sąjūdžiui.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Richmond Hill skyrius rengia Užgavėnių vakarą J. Steponio svetainėj — Festival Restoran and Bar, 40 East 26 th Street, New York City, N.Y., 1963 m vasario mėn. 23d. 7 val. vakaro.

Albinas ir Jieva Trečiokai iš Orange, New Jersey, sausio 31 mini 40 metų vedybinę sukaktį. Tai progai sausio 25 laivu "Queen Fredericka" išplaukė į Nassau, Bahamas, kur praleis tą savo šventę. Kovo mėnesį vyks ilgesnei kelionei į Karibų salas ir Venezuelą. Prie tos kelionės dar prisidės daugiau jų draugų.

ŠV. ANTANO GIMNAZIJOS berniukų choro vaidyba: pirmoj eilėj iš k. į d. A. Jankauskas — choro seniūnas, Tėv. Bernardinas Grauslys — choro vedėjas, S. Gavelis — šidininkas, antroje eilėje: J. Šipaila — sekret. J. Stankovičius — drausmės prižiūrėtojas, J. Petraitis — gaidų tvarkytojas, G. Miceika — seniūno padėjejas ir S. Rastonis — choro akompaniatorius.

Bostone mirė seniausias lietuvis

Sausio 10 Bostono miesto ligoninėje mirė **Kazimieras Protapas.**

Pereitų Kalėdų metu labai sunkiai susirgo plaučių uždegimu. Nuvežtas į ligoninę, kiek atsigavo, bet jau iš savo ligos pakilti negalėjo.

K. Protapas gimė Balandžių km., Eržvilko valšč. 1868 gegužės 24, ūkininko šeimoje, kurioje augo 6 broliai ir viena sesuo. Kazimieras buvo visų jauniausias ir greit stvėrėsi mokytis staliaus ir dailidės amato.

Atlikęs karinę prievolę rusų kariuomenėje atvyko į Ameriką, vienas iš pirmų 1892 birželio mėn. Chestery Pennsylvanijoje dirbo sunkų darbą liejykloje. Po kurio laiko atvyko į "vėsesnį klimatą" ir apsistojo Cambridge, o 1902m. persikėlė į So. Bostoną ir pastoviai apsigyveno.

Velionis buvo savamokslis, bet labai veržlus vyras ir per ilgą gyvenimą dalyvavo lietuviškoje veikloje ir daug skaitė. Bostone visu savo jaunatvės veržlumu ir žemaitišku užsispyrimu jungėsi prie kiekvieno gero lietuviško darbo.

Būdamas geros širdies, paaukojo 300 dol. šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčios statybai. Ilgus metus buvo kolektorius ir kun. Jono Žilinsko aukų rinkimo palydovas. Vėliau ėjo šv. Petro parapijos zakristijono pareigas, gražiai rikiuodamas būrius įvestuvininkų ir sekmadieninius maldininkus lietuvių bažnyčioje. Dalyvavo Lietuvių Piliečių Draugijoje (klūbe), labdarybės draugijoje, jaunuomenės ratelyje, dramos ir muzikos draugijoje, "Gabija" ir kt. Pats ruošė ir rėmė vaidinimus ir koncertus.

Visą gyvenimą mėgo dalliai pašokti ir kitus mokė to gražaus šokių meno. Daug reikalaudamas iš savo šokių mokinių, dažnai pabrėždavo, kad gražiausias ir tautinis žemaitiškas šokis yra kadrilius.

Taip pat prisidėjo ir pinigais prie liberalinio laikraščio Ateities steigimo. Vėliau susikirtus dėl krypties ir atsiradus nuomonių skirtumui, pasikeitė redakcijos sąstatas ir laikraštis buvo pavadintas "Sandara".

Velionis niekad nesikeikė ir negirtuokliavo, o su visais stengėsi gražiuoju sugyventi. Jis daug geros širdies parodė naujiems lietuviams ateiviams. Atrodo, kad nerasime lietuvio tremtinio Bostone, kuris Prataipo butų nepažinojęs arba kuriam velionis nebūtų gero darbelio padaręs.

Velionis daug skaitė. Ir koks buvo jo išgąstis, kai prieš porą metų šias eilutes rašančiam prisipažino, kad lyg kokia juoda uždanga, rytą išlipus iš lovos, užkrito ant akių, ir jau skaityti negali. Jis mane dažnai kviesdavosi laikraščių paskaityti ir žinių papasakoti, o kokiai nelaimei ištikus skubėjau jam pagelbon.

Šalia pamėgtų knygų jis lankė koncertus bei vaidinimus ir mėgo su tremtiniais lankytis muziejuose ir meno ar išradimų parodose, o netekus tremtiniui darbo — vesdavo jį į fabrikus vietų ieškodamas.

Nors ir toliau nuo bažnyčios laikėsi savo vyresniame amžiuje, bet prieš mirtį pasikvietė Bostono tremtinių kunigą ir labai nuoširdžiai priėmė paskutinius sakramentus ir taip susitaikė su Dievu, prašydamas palaidoti su bažnytinėmis apeigomis.

Mirtis ištiko netrukus, ir testamento vykdytojai laikėsi raidės visai nekreipdami dėmesio į paskutinę velionies valią.

Velionis labai ilgėjosi Lietuvos ir sakydavo, kad Šaltuonos upės apylinkės yra gražiausia vieta visame pasaulyje. Net tris kartus buvo į Lietuvą parvažiavęs.

Ilsėkis ramybėje, Kazimierai. Amžinoji šviesa tegul tau šviečia. **P. Kaminskas.**

BOSTONO ŽINIOS

Inž. Juozas Miklovas, pernai Prancūzijoje atsiskyręs nuo rusų ekskursijos, dabar dirbąs New Yorke savo specialybėje (geologijoje), vasario 9 kalbės Bostone, Lietuvių Piliečių Draugijos salėje.

Dr. Žibutė Daugelaitė, vaikų ligų specialistė, baigusi medicinos mokslus Washingtone ir ten dirbanti, savo specialybės reikalais atvyko susipažinti su Peter Bent Brigham ligonine Bostone. Dr. Ž. Daugėlaitė priklauso Washingtono ateitininkų sendraugių skyriui.

Laikas greitai bėga, ir nepamatysi, kaip atbėgs gavėnia. Užgavėnių išvakarėse, vasario 22, Bostono ateitininkų studentų draugovė rengia smagius šokius latvių "Baltuose Namuose", Jamaica Plains. Jaunimas tą dieną turi gerai įsiminti: vasario 22!

Adv. Jonas Grigalius, naujai išrinktas Lietuvių Piliečių Draugijos pirmininkas, gavo naujas pareigas Massachusetts valstybės generalinio gynėjo įstaigoje. Naujas generalinis prokuroras Edw. Brooke paskyrė adv. J. Grigalių sutarčių skyriaus vedėju. Be to, adv. J. Grigalius dirba Bostono miesto statybos skyriuje; yra to skyriaus apeliacijų tarybos narys. Jis taip pat aktyviai reiškiasi lietuvių visuomeninėje veikloje. ....

Šv. Petro parapijos choras, vadovaujamas kompoz. Jeronimo Kačinsko, išsirinko naują valdybą: P. Averka, J. Starinskas, Venckus, A. Mučinskas, Kontrimas, G. Vakauzaitė ir M. Baškytė. Revizijos komisijon įėjo J. Barūnienė ir H. Čepas. Choras dabar uoliai ruošiasi koncertinėm mišiom, kurios bus išpildytos kovo 24.

Pakrikštyti šv. Petro parapijos bažnyčioje:

Gruodžio 23 Jonn Chaves ir Violetos Kriščiukaitytės-Chaves duktė Kristinos ir Onos vardais. Tėvai gyvena 5 Adams Str., Dorchester, Mass.

Sausio 13— Robert Huggan ir Karolinos Venis-Huggan duktė Elizabetos ir Onos vardais. Tėvai gyvena 186 Emmerson Str.

Sausio 20 Kazio Paulausko ir Gisela Bergehen-Paulauskienės sūnus Juozo, Rolando ir Morkaus vardais. Tėvai gyvena 94 Magnolia Str. Dorchester, Mass.

Sausio 20 — Juliaus Špakevičiaus ir Renatos Paukštytės-Špakevičienės duktė Brigitos ir Renatos vardais. Tėvai gyvena 74 Alicia Rd. Dorchester, Mass.

MIRUSIEJI.

Po gedulingų šv. Petro parapijos bažnyčioje pamaldų palaidoti:

Elzbieta Banaitienė (sausio 17) 51 m. Velionė gyveno 31 Newport gatvė, Dorchester, Mass. Nuliūdime paliko vyrą, dukterį ir du sūnus. Palaidota N. Kalvarijos kapinėse.

Albina Dusevičienė (sausio 18) 73 m. Velionė gyveno 9 Fondale Rd., Roslindale, Mass. Nuliūdime paliko 5 dukteris ir du sūnus. Palaidota N. Kalvarijos kapinėse.

Juozas Birutis (sausio 19) 46 m. Nuliūdime paliko žmoną, 3 dukteris, 4 seseris ir 1 brolį. Palaidotas šv. Benedikto kapinėse.

Jonas Pūkevičius (sausio 19) 70 m. Velionis gyveno 346 W. 4th Str. Nuliūdime paliko dukterį. Palaidotas šv. Mykolo kapinėse.

Šv. Antano gimnazijos Kennebunkport, Maine,
BERNIUKŲ CHORAS DAINUOJA
DARBININKO METINIAME KONCERTE
kovo 3, sekmadienį, Šv. Tomo parapijos salėje
JAMAICA AVE. ir 88th STREET kampas WOODHAVENE
Chorui vadovauja:
TEV. BERNARDINAS GRAUSLYS, O.F.M.
PROGRAMOJE —: lietuvių kompozitorių ir liaudies dainos, skudučių muzika.
Pradžia 4 val. popiet
Bilietai: $2.50, numeruotos vietos $3.00, studentams $2.00

WILLIAM J. DRAKE — DRAGONAS
ADVOKATAS
84 - 14 Jamaica Ave.
Woodhaven 21, N.Y.
Tel.: Hickory 1-5220

Stephen Bredes, Jr
ADVOKATAS
37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.
Tel. APplegate 7-7083

C. A. VOKET-Vokietaitis
ADVOKATAS
41 — 40 74th St.
Jackson Heights, N. Y.
Tel. NEwton 9-6620

A. ANDRIUŠKEVIČIUS
LAIKRODININKAS - JUVELYRAS
Auksas, sidabras, deimantai laikrodžiai
9408 Jamaica Ave.
Woodhaven 21, N. Y.
VI 7-2573

LAIDOJIMO DIREKTORIAI

Tel. EVergreen 7-4335
STEPHEN ARMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
Graborius-Balsamuotojas
MODERNIŠKA KOPLYČIA
423 METROPOLITAN AVE.
BROOKLYN, N. Y.

Tel. STagg 2-5043
Matthew P. Ballas
(BIELIAUSKAS)
FUNERAL HOME
M. P. BALLAS — Direktorius
ALB. BALTRŪNAS - BALTON
— Reikalų Vedėjas
690 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC

EVergreen 8-9770
Joseph Garszva
GRABORIUS
BALSAMUOTOJAS
231 BEDFORD AVE.
Brooklyn, N. Y.

J. B. SHALINS - Šalinskas
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest Parkway Station)
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventiliacija
Tel. Virginia 7-4499

THEODORE WOLINSKI, INC.
E. JOSEPH ZEBROWSKI
Laidotuvių direktorius
MODERNIŠKA KOPLYČIA
su Air Condition
123 E. 7th St., New York 9, N.Y.
GRamercy 5-1457

KARLONAS
Funeral Home
280 CHESTNUT STREET
NEW BRITAIN, CONN.
Tel. BA 9-1181

CARROL
Funeral Home
Inc.
PETRAS KARALIUS
savininkas
Laidotuvių Direktorius
ir Balzamuotojas
74 PROVIDENCE ST.
WORCESTER, MASS.
PL 4-6757 PL 4-1165

VAITKUS
FUNERAL HOME
197 WEBSTER Ave.
PRANAS WAITKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
ir BALSAMUOTOJAS
Cambridge, Mass.
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį. Nauja moderniška koplyčia šermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas. Susisiekimui kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus.
Vaitkaus Institute Tel. TR 6-6161